

ZPRÁVY

ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSKEHO VÝBORU INFORMOJ DE ČEĤOSLOVAKA ESPERANTO-KOMITATO

Ročník IX Číslo 4 (28) Osvětový ústav v Praze

Leden 1968

Z PRACOVNYHO PLANU ČSEV NA ROK 1968

Činnost čs. esperantského výboru a esperantského hnutí bude v roce 1968 zaměřena do tří hlavních směrů, jež budou v praxi na sebe vzájemně navazovat:

- a) Výuka a popularizace esperanta — seznamování veřejnosti s jeho významem pro dorozumění a přátelskou spolupráci s ostatními národy a praktické uplatňování jazyka do mezinárodních styků ve všech oborech lidské činnosti.
- b) Využívání esperanta pro seznamování zahraničních přátel, organizací aj. s prací a dosavadními výsledky při výstavbě našeho národního hospodářství a socialistické společnosti — s politikou naší strany. V tom směru úzce spolupracovat nebo rozšiřovat spolupráci s esperantskými organizacemi v socialistických a přátelských zemích.
- c) Plné zapojení do mírové práce, proti agresivním válkám a světovému imperialismu v mezinárodním měřítku. Hlavní těžiště a organizaci této činnosti přenést na sekci NEM při ČSEV a jejím prostřednictvím na esperantské kroužky a krajské zástupce. Na tomto úseku více a prakticky spolupracovat se společenskými aj. zájmovými organizacemi v naší zemi (ČSM, ČSVOM, ČSŽ, ČSČK aj.) a hledat další nové účinné formy práce navenek.

Rok 1968 je rokem 50. výročí vzniku naší republiky a 20. výročí vítězství čs. pracujícího lidu, rokem, kdy se budou konat volby do národních výborů a národního shromáždění. Bude rokem oslav 20. výročí podpisu Deklarace o lidských právech (OSN, UNESCO), a dalšího úporného zápasu všeho pokrokového lidstva za mír ve Vietnamu a v celém světě. Tyto akce budou významnou součástí celoroční činnosti čs. esperantského hnutí a přiležitostí k širokému uplatnění esperanta při informačním a propagačním styku se zahraničím: Budou vhodně spojovány se stálou výchovnou a uvědomovací prací Čs. esperantského výboru spolu s vedením kroužků a řadovými esperantisty.

ČSEV za tím účelem připraví s pomocí Osvětového ústavu a ve spolupráci s krajskými zástupci (členy ČSEV a aktivisty), s většími kroužky a jejich osvětovými zařízeními ideové-politické a jazykové semináře, tábory a školení, jednak pro členy kroužků a jednak pro vybrané soudruhy s cílem výchovy kvalifikovaných, politicky a jazykově fundovaných učitelů a propagandistů esperanta.

ČSEV bude vytvářet další podmínky k začlenění všech esperantistů do kroužků a klubů, aby mohli být současné získávání pro aktivní činnost v esperantském hnutí. Bude připravovat nadále konkrétní předpoklady pro utvoření samostatné esperantské

organizace.

Plán publikační činnosti

- e) Vydávat **Zprávy ČSEV** 4X za rok á 12-16 strán A4.
- f) Pokračovat ve vydávání **časopisu PACO** 2-3 čs. vydáními v roce, (vydává sekce NEM-OÚ Praha; první číslo duben a dvojčíslo listopad—prosinec 68).
- g) Spolupracovat nadále s redakcí **časopisu Neděle** na vydávání esperantské rubriky.
- h) V **denním** tisku i jiných našich a zahraničních periodických publikacích uveřejňovat zprávy a zajímavé informace z našeho i mezinárodního esperantského hnutí.
- i) **Knižní a sešitové publikace** — nákladem OÚ ve spolupráci s Orbisem aj.:
  - „**Pozvání do ČSSR**”, kult. propag. turistická ilustrovaná publikace,
  - 2 brožury — **separáty z časopisu PACO** — reprodukce francouzských a holandských mistrů z NG.
  - 1 brožuru — separát z dubnového čísla PACO — „**Význam mírového esperantského hnutí MEM**”, k akci Týden mezinárodního přátelství v Plzni 1968.
  - **Zkušební řád** pro zkoušky z esperanta, Th. Kilián.
  - **Plakát** s informací o EH (kursech).
  - **Leták** — informační pro veřejnost a zájemce, autoři: Kořínek, Kraft, Kucín, 2 list sklad.
- f) **Edice nákladem Orbisu, SNP aj. za spolupráce ČSEV a esperantských kroužků**
  - **Slezské písně P. Bezruče**, překl. dr. Pumpr, J. Kořínek, R. Hromada; vydá PPB a EK Ostroj Opava.
  - **Učebnice** Th. Kiliána, 3. upravené vydání, SPN.

Větší akce roku

- a) Hlavní celostátní akce ČSEV a OÚ
16.-23. 6. 68. - „**Týden mezinárodního přátelství Plzeň 1968**“ (TMP = SIA), zajišťuje EK ZK ROH Škoda Plzeň a org. výbor MEM
- b) Akce plánované esperantskými kroužky
24.-26. 5. 68. - **Brno** - IV. celostátní konference mladých esperantistů SM ČSEV
- 21.-30. 6. 68. - **8. setkání esperantistů v Poděbradech**, org. EK v roce oslav 60. výročí lázní
- 5. 7.-7. 7. 68. - **Setkání esperantistů v Praze** u příležitosti světové výstavy pošt. známek „Praga 1968“ (EK PKOJF Praha)
- 7.-20. 7. 68. - Piešťany - **Medzinár. esp. leto**
- 22.-28. 7. 68 Prievidza
- 3.-5. 8. 68. - **Setkání esperantistů 3 zemí** v Jablonci n/N. (EK KASS) .
(?) září - **Setkání esperantistů ve Vsetíně** (EK Vsetín)
- 14.-15. 9. 68. - **Setkání esperantistů v Dudincích** (EK lludince)
- prosinec - **Zimní setkání esperantistů v Tatrách**, St. Smokovec - (EK Košice)

Zahraniční styky

ČSEV bude nadále

- udržovat přátelské informační a vyměnné styky se Světovým svazem esperantistů (UEA) v Rotterdamu
- aktívne spolupracovať po linii sekce MEM s mezinárodním výborem Světového mírového esperantského hnutí (MEM) a s esperantskými organizaciami v socialistických zemích, zejména pak s Jugoslávským esperantským svazem (JEL) v rámci dohody podle „Projektu JEL“.

LA JUBILEANTA URBO

Martin, mezslovakia urbeto, ekde la 80-aj jaroj de la pasinta jarcento fariĝis kultura kaj nacia centro de slovakoj suferantaj sub nacia kaj socia subpremado en Aŭstrio-Hungario. Ĉi tie trovis lokon kulturaj kaj sciencaj institucioj, redakcioj, ktp. Ĉiujare okazadis tutnaciaj solenaĵoj de slovakaj vorto kaj kanto. La du mondmilitoj interrompis la tradicion. Ĝi estis renovigita en 1963 okaze de la 100-a datreveno de fondo de Matica Slovenská, la unua kulturinstitucio slovaka, kaj plene en la jaro 1967, okaze de la 100-a jubileo de Slovaka Gimnazio en Martin, kiun per sia ĉeesto honorigis la Prezidento de la Čeĥoslovaka Republiko. La aŭtorino priskribas la unuopajn araĝojn, daŭrantajn dum la tuta jaro, ja eĉ komence de 1968.

Milina Vlnová

JUBILUJÚCE MESTO

Každý národ má vo svojich dejinách udalosti, ktoré sa stanú trvalou súčasťou národného povedomia, objektom úcty a zdrojom hrudnosti. Nesporne najsvetlejším obdobím v dejinách národného a kultúrneho života Slovákov v druhej polovici 19. storocia boli roky šestdesiate. V Martine vtedy žili a pracovali významní a pokrokoví synovia nášho národa, našli tu prístrešie také národné a vedecké ustanovizne, ako Matica slovenská, Slovenské národné múzeum, Slovenské gymnázium, neskôr Slovenský spevokol s divadlom, Živena — spolok slovenských žien, Kníhtlačiareň, Ustredie slovenských ochotnických divadiel a ďalšie. V Martine bolo prijaté MEMORANDUM za svojbytnosť slovenského národa v roku 1861, boli vyhlásená DEKLARACIA za spolužitie našich bratských národov Čechov a Slovákov v roku 1918, pri vzniku Československej republiky.

Martin bol dlhé roky duchovným centrom Slovákov. Od založenia Matice slovenskej v roku 1863 sa tu každoročne schádzali na Matičných augustových slávnostach, ktoré sa pre nich stali sviatkom národného spevu a slovenského slova. Dve svetové vojny však násilne prerušili krásne stretnutia. Až oslavu 100. výročia založenia Matice slovenskej v r. 1963 stali sa opäť velkou národnou manifestáciou. Do Martina prišli občania zo všetkých kútov republiky, ba aj delegacie Slovákov žijúcich v zahraničí. Vír každodenného života prehlučali národné a ľudové piesne, mesto zahýrilo farbami krásnych slovenských krojov, zazneli verše a slová najlepších slovenských básnikov, prozaikov a dramatikov. Martin jubiloval a s ním celá

slovenská kultúra, všetok náš ľud. Potom už neutíchali hlasy za pravidelné organizovanie slávností, ktoré v roku 1967 vyvrcholili v novej podobe MARTINSKÝCH KULTÚRNYCH SLÁVNOSTÍ.

V duchu odkazu Matičných augustových oslav vznikli slavnosti s novým, moderným, duchu našej doby zodpovedajúcim obsahom, s cieľom nadviazať na bohatú tradíciu, ale aj poukázať na súčasnú umelecky i národne vysoko hodnotnú tvorbu. Rok 1967 stal sa tak rokom nového zrodu — duchovného obrodenia Martina.

Martinské kultúrne slávnosti mali štyri časti. Prvou bola SLOVENSKÁ JAR — prehliadka tvorby súčasných slovenských básnikov a prozaikov a prehliadka umenieckého prednesu z diel slovenských, českých, ruských a sovietskych autorov. Bola to skutočná jar pracujúcich Turca, medzi dvojna veľkými sviatkami — 1. májom — sviatkom proletárov celého sveta a 9. májom — sviatkom oslobodenia Československej socialistickej republiky. V Martine sa zišli umelci slova — najznámejší slovenskí súčasní básnici a spisovatelia — národný umelec Ján Smrek, zaslúžilý umelec Alfonz Bednár, Theo H. Florin, Milan Rúfus, Mikuláš Kováč s mladšími začinajúcimi autormi, ktorí v programe nazvanom STRETNUTIE, čítali milovníkem ich umenia vlastné básnne a prózu a besedovali s nimi o svojej tvorbe a živote. Ďalšie dva večery s názvom SRDCE A SLOVO, patrili najlepším hercom a recitátorom zo všetkých divadiel na Slovensku a hostujúcim umelcom z Prahy. Stovky návštevníkov zo širokého okolia si v podaní zaslúžilej umelkyne Marie Kráľovičovej, Evy Kristinovej, zaslúžilej umelkyne Ludmily Pelikánovej, Júliusa Sarvaša, Vlastimila Fišera a ďalších 15 umelcov vypočuli diela našich a ruských klasíkov Hviezdoslava, Sládkoviča, Štúra, Lermontova, Čechova, Gorkého, Erenburga, ako aj prítomných už spomínaných autorov. V znamení SRDCA — znaku týchto slávností vyznávali vernosť dejinám i prítomnosti našej vlasti, napĺňali láskou k človeku i k dielam, ktoré ňou plodí.

Druhá, letná časť Martinských kultúrnych slávností mala názov ZEM SPIEVA. Bola najvýznamnejšou časťou minuloročných slávností: bola vyvrcholením oslav 100. výročia založenia Slovenského gymnázia v Martine. Tak ako ostatné inštitúcie i ono vzniklo vo feudálno-kapitalistickom Uhorsku v podniienkach sociálneho útlaku Slovákov. Slovenské školy, slovenský jazyk boli pre ďalší vývoj slovenského národa v boji proti útlaku nevyhnutne potrebné. Navzdor všetkým tažkostiam a prekážkam vychovávala táto škola mládež v materinskom jazyku, v duchu národných, slovanských, demokratických a všeľudských ideálov. Preto velkolepé oslavu 100. výročia martinského gymnázia široko presiahli rámcem okresu a holi príkladom správneho spojenia kultúrnych tradícií s politickým dianím súčasnosti.

Oslavy trvali tri dni. Otvorila ich umeniecká skupina INTERGENERÁCIA z členov Slovenského národného divadla v Bratislave a Miešaného sboru bratislavských učiteľov. Na historickom Memorandovom námestí zneli organové skladby slovenských skladateľov XVII., XVIII. a XIX. storočia, národné sborové skladby a verše slovenských klasíkov. Na druhý den pokračovali oslavu vernisážou výstavy slovenských ľudových umelcov v Slovenskom národnom múzeu a vystúpením súborov piesní a tancov a speváckych sborov z celého Slovenska. Tento program bol radostnou oslavou krásy a bohatosti ľudového tanca, spevu, hudby a slovenského krojového oblečenia; bol dôkazom, že ľudové umenie má svoje miesto v

rozvoji socialistickej kultúry.

Na záver osláv vystúpilo Slovenské národné divadlo z Bratislavы s divadelnou hrou Jonáša Záborského NAJDÚCH. Súčasťou osláv 100. výročia Slovenského gymnázia v Martine a Martinských kultúrnych slavností boli aj odborné semináre — pedagogický, literárny a lekársky a zasadnutia Národopisnej spoločnosti československej a Slovenskej národopisnej spoločnosti.

Mimoriadny význam osláv zdôraznil svojou účastou aj stranicka a vládna delegácia, ktorú viedol prezent ČSSR a prvý tajomník ÚV KSČ Antonín Novotný. Martinské gymnázium — pokračovateľ niekdajšieho Slovenského gymnázia — prevzalo z rúk prezidenta republiky vysoké štátne vyznamenanie RAD PRÁCE a dvaja najstarší profesori tohto gymnázia J. Vodrážka a P. Filip vyznamenanie ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU. Letné slávnosti vyvrcholili veľkočinnou manifestáciou jednoty a bratstva slovenského a českého národa, na ktorej sa zišlo vyše 40.000 občanov z celej republiky a na ktorej slávnostný prejav prednesol prezent republiky.

V jesennej časti Martinských kultúrnych slavností sa uskutočnili dve velké podujatia: DIVADELNÝ FESTIVAL a BABKÁRSKY FESTIVAL. Oboch sa zúčastnili najlepšie ochotnícke divadelné a bábkárske súbory zo Slovenska a Čiech, hostom bábkárskeho festivalu bol súbor Štátnej knižnice z Vilniusu v SSSR. Na Divadelnom festivale sa mladí ochotníci stretli s najstaršími členmi Slovenského spevokolu a spoločne si pripomenuli 95. výročie jeho založenia, ako aj s členmi Ústredia slovenských ochotníckych divadiel, od založenia ktorého uplynulo už 45 rokov. Významnú činnosť týchto inštitúcií zhodnotili divadelní odborníci na pracovných seminároch a ich členom a funkcionárom odevzdali na slávnostnom otvorení festivalu plakety mesta Martina, Matice slovenskej a plakety Martinských kultúrnych slavností. Nechýbali slzy dojatia, nadšený potlesk za bohaté umelecké zážitky pri krásnych predstaveniach, ani úsmevy a radosti v detských očkách. Úroveň a priebeh Festivalov vysoko hodnotili oficiálna kritika aj obecenstvo.

S veľkým úspechom sa stretla aj posledná časť Slávností — AMFO, celoštátna prehliadka amatérskej fotografie, ktorej sa zúčastnilo vyše 100 fotoamatérov z celej republiky. Vystavovali 200 najlepších fotografií čiernobielych i farebných. Táto prehliadka sa uskutočnila už po tretie, získala si veľkú obľubu u fotoamatérov a obdiv priaznivcov tohto umenia. Súčasťou prehliadky AMFO bola prehliadka farebných diapositívov nazvaná DIAFOTO. V Martine sa konala už po piate, ako celoštátna prehliadka. Pravidelne sa jej zúčastňuje vyše 500 autorov s 1.500 i viac diapositívmi. Z najlepších zostavuje odborná komisia ucelený program so sprievodným textom a hudbou. Diapositivy sa premietajú súčasne i striedavo na viacerých plátnach. I tento program si už našiel okruh obdivovateľov.

Martinské kultúrne slavnosti v roku 1967 spinili poslanie, ktoré im bolo určené. — Stali sa nielen prehliadkou umeleckej tvorby literárnej a interpretačnej, prehliadkou ľudovej tvorivosti a umenia, ale i veľkou politickou udalosťou. V kontinuite s miňulosťou slovenského národa zdôraznili súčasnosť, obrátili pozornosť na to, že socialistická prítomnosť umožňuje nielen zachovať, ale široko rozvíjať odkaz minulosti v nových podmienkach, s novými cieľmi. Ukázali zároveň, že záujem širokej verejnosti o kultúrne podujatia nielen neklesá, ale rastie, ak sú

správne a ciel'avedome zamerané, ak tradície minulosti umiestňujeme do rámca súčasnosti. Rok 1967 sa stal rokom rozhodného a mûdreho slova o budúcom poslaní i tvári MARTINA. Dokázali sme, že si vieme vážiť pamiatku tých, ktorí sa pričinili, aby sme dnes boli príslušníkmi sformovaného plnokrvného národa. Dokázali sme, že vieme ako ďalej, aby sa MARTIN stal takým mestom, o akom snívali tí, ktorých pamiatku si vážime.

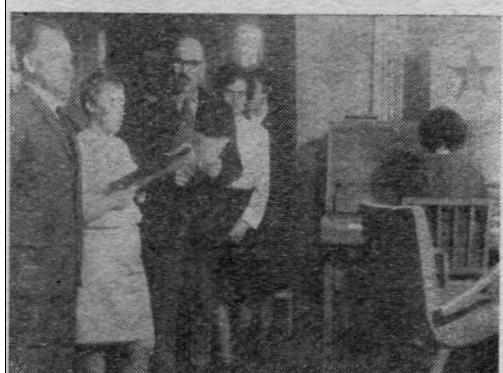
Pozn. red. Martinské oslavu sa pretiahli aj do r. 1968, keďže na január pripadá 120. výročie pamiatky Dr. Jozef Škultétyho, publicistu, vedca-polyhistora a správou Matice slovenskej. Na tento mesiac pripadá i 110 výročie založenia Slov. národnej knižnice.

RESONOJ DE LA ĈEĤA KAJ SLOVAKA POEZIOJ EN EKSTERLANDO KAJ ESPERANTO. La aŭtoro denombreas la unuopajn klasikajn kaj modernajn verkojn, kiuj helpe de Esperanto kiel pontlingvo estis tradukitaj en fremdajn lingvojn.

OHLASY ČESKÉ A SLOVENSKÉ POEZIE V CIZINĚ A ESPERANTO

Svaz československých spisovatelů s dalšími institucemi uspořádal ve dnech 27. až 29. září 1967 v Opavě a na zámku Hradec u Opavy u příležitosti 100. výročí narození Petra Bezruče mezinárodní konferenci na téma: „Ohlas české a slovenské poezie ve světě“ a „Překlady z Petra Bezruče ve světové poezii“. K této konferenci bylo pozváno 30 českých a slovenských spisovatelů a básníků, odborné ústavy a 30 zahraničních hostí. Prostřednictvím Esperantského kroužku závodního klubu ROH Ostroj v Opavě byl vyzván k vyslání zástupce také Československý esperantský výbor.

Výbor pověřil svým zastupováním dr. Tomáše Pumpra, jehož diskusní příspěvek, proslovený na této konferenci, zde uveřejňujeme. Považujeme za významné, že o nemalé a úspěšné práci českého a slovenského esperantského hnutí

v kulturních stycích s cizinou bylo referováno na tomto fóru.

„Téma, jež si dnešní konference zapsala do svého programu, totiž ohlas české a slovenské poezie ve světě a překlady z díla Petra Bezruče ve světové poezii, nebylo by úplné, kdyby se nestala aspoň krátká zmínka o práci, kterou na tomto poli vykonalo české a slovenské esperantské hnutí. Je mi ctí, že mohu o tom promluvit před tímto kompetentním a interesovaným fórem. Omezím se na fakta, kde iniciativa a práce našich esperantistů našla úrodnou půdu v jiných zemích a kde příslušníci jiných národů se stali aktivními spolupracovníky při šíření našich kulturních hodnot ve svém jazykovém prostředí. Svá slova budu dokumentovat ukázkou knih, o něž jde, někdy již u nás velmi vzácných.

Už před první světovou válkou přeložili čeští esperantisté a postupně (v časopise na pokračování) uveřejnili slavné dílo Boženy Němcové *Babička*. Brzy uvidíme, že toto dílo nezapadlo, ale po uplynutí půl století přispělo ke vzniku a rozvinutí zájmu o českou literaturu na Dalekém východě.

Prvním knižně vydaným dílem s esperatskými překlady z českých veršů byla skromná knížka *České granáty* z péra dr. Stanislava Schulhofa, vydaná po jeho smrti v roce 1920 s ukázkami z díla 15 českých básníků. Pro dnešní naše téma je pozoruhodná i tím, že zde nacházíme také proslavenou Bezručovu baladu *Maryčka Magdonova*.

V této souvislosti můžeme obrazně říci, že literární dílo si samo hledá své překladatele a čtenáře. Proto právě Bezručova poezie byla tak často překládána i do esperanta a stále znovu publikována a přetiskována; nejprve sporadicky v literárních časopisech, učebnicích, čítankách a antologiích, ale pak i samostatně v knižní formě. Jenom u Maryčky Magdonovy známe 5 překladatelů a neméně než 13 přetisků. Zde je třeba uvést také vydání výboru z Bezručovy sbírky, který pod názvem *Slezské básně* vydal v roce 1927 ve volném přebásnění Vladimír Adamík.

Když v roce 1935 si Arabové připravovali svou první učebnici esperanta, zařadili do čítankové části Hromadův překlad Bezručovy básně *Kopko*.

Nejvýznačnějším edičním činem našeho esperantského hnutí v době mezi dvěma svět. válkami bylo vydání reprezentativní *Československé antologie* (Budapešť 1935) s ukázkami z díla 67 českých a slov. autorů na 470 stranách velkého formátu s bohatými reprodukcemi našeho výtvarného umění. O této antologii můžeme říci, že se stala kaménkem, za jehož pohybem se hnula lavina.

Ale než k tomu došlo, přišla druhá světová válka. Ještě v její předvečer vydal Československý esperantský svaz překlad *Kytice* Karla Jaromíra Erbena, s nímž se ještě jednou po 20 letech setkáme. Pak válečné události přervaly mezinárodní kulturní styky a zničily organizaci, jejíž ediční činnost u nás tehdy již dosáhla pozoruhodné výše. Po válce se začínalo znova. Tehdy dílo českých a slovenských esperantistů přineslo plody v zemích, kde to ani nebylo čekáno, totiž na Dalekém východě.

Mnozí z přítomných znají japonského bohemistu, jehož jméno Kei Kurisu má u nás velmi dobrý zvuk. Dvakrát byl již v naší zemi a mezi českými a slov. spisovateli. Ale ne každý ví, že tento plodný a neúnavný překladatel naší literatury se s ní seznámil v esperantském znění a v prvních svých překladech se o ně opíral nebo k němu přihlížel. Tak z esperanta přeložil Drdovu *Němou barikádu*; s

přihlédnutím k esp. textu překládal Němcové Babíku, ale také Havlíčkův Křest s v. Vladimíra, jehož esp. znění vyšlo v roce 1953 s Ladovými ilustracemi na Kanárských ostrovech. V souvislosti s dnešním tématem se musíme zmínit o tom, že v krásné antologii ze světové literatury, (kterou Kei Kurisu uspořádal v r. 1961), nacházíme také překlad 7 Bezručových básní (Červený květ, Chycený drozd, 70.000, Setkání, Ostrava, Maryčka Magdonova, Bernard Žár).

Ale také v Číně byl vzbuzen zájem o české a slovenské kulturní dění. Začalo to tím, že si Číňané přeložili z esp. znění Československou ústavu z r. 1948. Tehdy jsme se poprvé dověděli o existenci čílého esp. hnutí v této daleké zemi, s nímž jsme se pak setkávali stále častěji.

V roce 1948 připravil Kuai Huan dvě publikace: Vybrané novely z Československa a Vybrané básně z Československa; oba výbory jsou vesměs přeloženy z esp. znění uveřejněného ve zmíněné již Československé antologii z r. 1935. V uvedené sbírce básní nacházíme také Bezručovu Maryčku Magdonovu a Kovkopa. Pozoruhodné je, že podle svědectví s. Štovíčkové je to první případ, kdy čínský čtenář přišel do kontaktu s českou a slovenskou literaturou.

Zcela nezávisle na tomto vydání přeložil Bezručovu Maryčku a Kovkopa (spolu s dalšími básněmi) do čínštiny básník a publicista Li Laojon a zařadil je do své antologie z evropských literatur nazvané podle jedné básni Petöfiho Soud (1950).

Také zájem Li Laojonův byl velmi hluboký, neboť po tomto díle přeložil do čínštiny z esperantského znění Drdovu Němou barikádu a byl nápomocen při vydání Haškova románu Osudy dobrého vojáka Švejka. Tento román byl sice do čínštiny přeložen z jazyka anglického, ale velmi tomu přispěli i čeští esperantisté: opatřili text knihy a přeložili předmluvu, kterou pro čínské vydání napsal Zdeněk Ančík. Švejk vyšel ve dvou vydáních brzy za sebou.

Li Laojon se rozhodl pro veliký plán: uvést svým krajanům podstatné ukázky z českého básnictví. Začal se učit česky, aby překladaná díla mohl číst v originále. Jeho učitelkou češtiny se stala Xenie Dvorská, tehdy studentka na universite v Tien-Tsinu. Byla to doba, kdy mezi čínskými čtenáři byl opravdový zájem o poznávání literatur malých národů ze soc. zemí Evropy. Většinou ovšem byly knihy, o něž šlo, překládány přes angličtinu nebo přes ruštinu.

Li Laojon v této době přeložil od Pujmanové Čínský úsměv, sbírku básní, inspirovanou básničinou cestou na Dálný východ. Překlad byl pořízen z esp. znění Oty Ginze.

Následovaly pak Písně o troka od Svatopluka Čecha (1960), jež Li Laojon přivedl do čínštiny z esperantského znění s přihlédnutím k ruskému překladu.

Za odborné pomoci Památníku národního písemnictví v Praze připravoval se Li Laojon k vydání obsažného výboru z české poezie ve třech svazcích, od doby obrozenec až do našich dnů. Zpracovával již poezii Jana Nerudy a vydal o něm esej v literárním časopise s ukázkami z jeho básní, jako učinil také, pokud jde o Svat. Čecha a Petra Bezruče.

Zatím však Li Laojon dokoncil překlad Erbenovy Kytice (z českého a esp. znění) a - což je pro nás zvlášť pozoruhodné - i překlad Bezručových Slezských písni. Byla to prace několika let. Li Laojon pracoval na základě originalu, ale za jazykové pomoci čes. esperantistů. Petr Bezruč autorizoval tento čínský překlad

dopisem z 26. V. 1957 a pro čínské čtenáre napsal i veršovanou zdravici. Prof. dr. Oldřich Králík napsal ke knize velmi instruktivní úvod, který měl přiblížit čtenárům z tak odlehlého kraje světa historické, sociální a kulturní pozadí Bezručových básní.

Li Laojanovi se podařilo dostat Kytici i Slezské písni do edičních plánů a odevzdat již hotové rukopisy do tiskárny.

Ale kulturní revoluce v Číně přervala tyto kontakty a zničila hotové výsledky víceletého úsilí. V květnu 1965 Li Laojon oznámil svým spolupracovníkům, že

Esperanto-rondeto en Mělník eldonis esperantlingvan poštakarton kun ombrobildo de la karakteriza urbo-parto, merite de s-ano Jozefo Vitek, MĚLNÍK, ul. čsl. armády 26.

tedy v dohledné době dočkat toho, že Bezručova poezie se dostane do rukou čtenářů dalšího národa Dálného východu.

V této souvislosti je třeba ještě uvést z doby zcela nedávné, že z esp. znění, jež letos vydal Památník Petra Bezruče, byla báseň Jen jedenkrát přeložena a publikována v maltsině.

Bylo zde řečeno: Spiritus flat, ubi vult - duch vane, kde chce. Zajisté, je tomu tak. Ale je třeba se přičinit, aby toto vání ducha mělo co přenášet. K tomu chtějí přispívat svou prací i čeští a slov. esperantisté a věří, že jejich kulturní úsilí není zbytečné; a jak jsem zde ukázal, zrno větrem zanesené do veliké dálky může i po čase zvklíčit a přinést plody, jež nebyly ani čekány."

CIUN REKLAMACION AŪ ADRESO-ŠANĜON SCIIGU SOLE AL NIA ADMINISTRANTINO: OLGA KRAJČOVÁ, KOLLÁROVA 51, MARTIN. SKRIBU NACILINGVE!

VIAJN KONTRIBUAĴOJN SENDADU AL LA REDAKTORO D-RO LUDOVIKO IZÁK, VILAO ESPERANTO, RASTISLAV-STRATO 13, MARTIN, ĽADOVEŇ.

Esperantisto faranta miraklojn.

Li transloĝiĝis kaj ekdejoris. Okazigis kurson. En januaro 1967 fondis rondeton kaj aranĝis Renkontiĝon kun ekspozicio, kunveno, artvespero kaj plenkunsido de ĈSEK. Fondis kanthonon. Aranĝis internaciajn renkontiĝojn en- kaj eksterlandajn. Pretigis 5000 da insignoj. Aranĝis Zamenhofan vesperon kun brila sukceso. Eldonadas propagandilojn pri siaj urbo, regiono kaj industrio.

En januaro 1968 la rondeto festis ja m la I-an jaron de sia ekzistado, sed la raporton ni povos aperigi nur en la venonta numero.

Ĉu vi scias, pri kiuj persono kaj rondeto temas kaj kie ĉie ĝi aktivas? Sed eĉ se vi ne scius, ne gravas, nur sekvu la vere imitindan ekzemplon de agemo, iniciato kaj oferemo!

NÁVŠTĚVA V NDR

Ve dnech 28. a 29. října navštívila třicetičlenriá delegace jabloneckého esperantského klubu Německou demokratickou republiku za účelem navázání družby. Setkání, které se konalo v Olbersdorfu, se zúčastnili zástupci 9 esperantských kroužků z oblasti Zittau, Görlitz, Nieszky, Bautzen, Oybin a Pirna. Za ČSSR se zúčastnili setkání kromě jablonecké delegace také zástupci kroužků z Liberce, Mladé Boleslavi a České Lípy.

Program setkání byl velmi pestrý: Prohlídka města Zitta a jeho paměti hodnosti, výlet na hrad Oybin, kulturní program v Olbersdorfu a přátelská zábava s hudbou a tancem.

Jablonecká delegace byla velmi srdečně přijata. Během programu přispěli také jablonečtí esperantisté vystoupením pěveckého esperantského kroužku, několika básněmi a malou přednáškou s promítáním diapozitivů. Byla navázána řada kontaktů s německými esperantisty a dohodnuty další společné akce. Na závěr jednání se sešli zástupci všech kroužků a sestavili společnou resoluci o další spolupráci, z nichž jako první bude společná návštěva německých esperantistů na „Mírovém setkání v Jablonci“ které se bude konat v srpnu 1968.

Setkání v Olbersdorfu je významným krokem na cestě k navázání soustavné spolupráce kroužků Severočeského kraje s přilehlými kraji Německé demokratické republiky.

ESPERANTO-AGADO EN MARTIN KAJ SLOVAKIO

Jubilujúci závodný klub

Rozhodnutie našej strany o výstavbe veľkého strojárskeho podniku v Martine privítali naši obyvatelia s nesmiernou radostou. Od 16. mája 1948, keď bol položený základny kameň národnému podniku Kriváň ČKD, terajších Turčianskych strojární, neuplynulo ešte ani 20 rokov. Pre martinských strojárov sú to však roky húževnej, obetavej a statočnej práce. A začiatky neboli ľahké. Zápasilo sa s nedostatkom kvalifikovaných pracovníkov. No vďaka pomoci českej robotníckej triedy učili sme sa strojárskemu majstrovstvu. Od výroby odliatkov zo šedej liatiny prešlo sa k výrobe žeriavov, oceľových konštrukcií, kotlov, neskôr k výrobe banských lokomotív. Začalo sa s výrobou rýchlobežných naftových motorov, vyrábali sa železničné výsypné vagóny a dnes lokomotivy T441, T212 a motory 170 DR. Pripravujú sa ďalšie typy lokomotív a motorov.

Ako sa martinskí strojári vedeli vysporiadať s týmito úlohami, najlepšie hovoria vyznamenania, ktoré dostali: 8-krát Červená zástava ministerstva a ÚVOS, 2-krát Červená zástava vlády a ÚRO, titul nositeľa Radu práce, titul Závod 20. výročia SNP.

Tak ako rástol závod, rástlo i mesto. Dnes patrí Martin medzi najpriemyselnejšie mestá na Slovensku.

Pracujúcim podniku sa vytvárajú nielen dobré pracovné podmienky, ale vedenie podniku pod vedením straníckej organizácie v spolupráci s odborovou organizáciou vytvára podmienky k všeestrannej starostlivosti o zamestnancov a ich rodinných príslušníkov. O tom svedčia i sociálne a kultúrne zariadenia, ktoré slúžia pracujúcim podniku. A týchto zariadení nie je málo. Pekné rekreačné stredisko v Turčianskych Tepliciach, pioniersky tábor v Jazierciach pri Ružomberku, veľký športový areál, priestory Domu kultúry, jásle a škôlky.

V tomto roku oslávi Závodný klub, teraz už Dom kultúry pri ZV ROH Turčianskych strojární 15. výročie svojho trvania. Jubileum, pri ktorom sa chceme zamyslieť, čo sme na úseku kultúry urobili, premietnut si aspoň v krátkosti našu prácu, možno i trochu sa pochváliť. Pochváliť obetavú prácu všetkých aktivistov, ktorí sa na tomto úseku snažia šíriť dobré meno nášho podniku a nášho mesta. Podákovat im za ich

La lasta fotografaĵo de JVD
La i-a kurso de Esperanto en Martin
1931
Ges-roj Nevenka kaj Rojero Imbert
el Zagreb en la Slovaka Nacia Muzeo
en Martin.
Parto de kunvenintoj antaŭ la Domo
de Kulturo en Martin.
Okaze de inaŭguro de Vilaĝo Esperanto
glastintis eĉ abstinenculoj!

obetavú prácu. Podákovat všetkým členom krúžkov, funkcionárom terajším, i tým, ktorí už od nás odišli a pracujú na iných úsekokoch, ale ešte stále sa cítia aktivistami nášho Domu kultúry.

Dom kultúry ROH sa už dávno stal živou súčasťou organizmu mesta, jeho kultúrneho a spoločenského života a v nemalej miere sa účastnia na obnovení kultúrnych tradícii Martina.

Jubilujúca fakulta

Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, nositeľka Radu práce, v histórii lekárskych vied na Slovensku a v liečebnej starostlivosti mala v posledných rokoch — napriek mnohostrannému rozvoju — tažkosti ako splniť svoje celonárodné poslanie vo výchove nových generácií lekárov a vedeckých pracovníkov v medicíne.

Z jej lona vzišla Lekárska fakulta v Košiciach a význačným dielom prispela najmä fondom lekárskych vedeckých pracovníkov výskumných a teoretických ústavov, k vzniku a rastu Slovenskej akadémie vied.

Rozvoj zdravotnej starostlivosti tak charakteristický pre západné a východné Slovensko, po celé desaťročie nenachádzal ohlas v Stredoslovenskom kraji. Preto vznikla myšlienka vybudovať odnož bratislavskej Lekárskej fakulty v Martine. Myšlienka dala volný priechod porozumeniu riadiacich orgánov a tvorivej budovateľskej práci, bližšie i ďalšie zainteresovaným na tomto diele.

V roku 50. výročia VOSR a 100-ročnice martinského gymnázia Lekárska fakulta pobočka v Martine ohlásila svoj pevný program na školský rok 1967—68. Jeho charakteristikou je prechod k úplnejšiemu uplatneniu učitelských súčasných, ktorých za 5 rokov budovania v Martine pribudlo alebo prišli sem pracovať.

Školský rok je rokom vnútornej dostavby úpravy štúdia tak, aby dávalo dobrý teoretický základ pre výuku spočiatku všetkých druhov pre potreby praxe, vedy a školy. Výuka v lekárskych vedách je vždy náročná i na učiteľov i na študenta. Pri vstupe do novej etapy pobočky v Martine nemožno mať iné želanie, než aby práve náročnosť bola charakteristickou značkou celého procesu výstavby Martina — len tak možno úspešne dovršíť započaté dielo.

K tejto ceste prajem úspech všetkým.

Prof. MUDr. Jozef Kukura dekan LFUK v Bratislava

III-a tutštata konferenco de junaj esperantistoj en Dudince

Ernesto Váha

Printempan ĉarmon en aŭtuno
alportis al ni vi, fratar', —
ja sencon por estont', kaj nuno,
esperon al ni, de l'homar'.

Barajon devas ni trapeni,
obstaklojn, plenajn de l'malbon',
sed restu firmaj, — nur elteni! —
fidele vivi devas hom'.

En unueco estas forto.
do solidare havu ni
ĉe ŝultron ŝultron en la fronto,
en frata, vera harmoni'.

Labor' persista por la paco,
jen vento taŭga en la vel'!
Feliĉo, reciproka amo,
fariĝu nia firma cel'!

Printempon ĉarman en aŭtuno
alsorĉis al ni vi, fratar', —
espero-stelon en mallumo:
revidon! — en venonta jar'.

La konferenco apartenis inter la plej sukcesaj kaj plej bone organizitaj aranĝoj en 1967. Partoprenis ĝin pli ol 300 personoj en la aĝo de 7 ĝis 70 jaroj, inter ili multaj gepioniroj kaj geinstruistoj esperantistaj. La ĉeestantojn kore bonvenigis s-ano Ernesto Váňa, kies supra poemeto estis prezentita dum 1a riĉa vespera kulturprogamo en la plenstopita halo de la baneja restoracio. Ĉeestis ankaŭ multaj eksterlandanoj. El inter la oficialuloj ni menciu k-dojn Lapár kaj Tahy el Kleriga Domo en Zvolen resp. Kleriga Instituto en Bratislava kaj la direktoron de la loka Kleriga Societo k-don Slančík. La laborkunsidon energie kaj kritike gvidis s-ano M. Nevan, prezidanto de la Junulara Sekcio de ĈSEK en Prago. La unuopaj delegitoj raportis pri sia agado, sed la gvidanto ne estis ĉiam konterita kaj kelkajn rondetojn li atentigis, ke oni raportu pri siaj aktivado kaj progreso, ne pri sia stagnado. Tamen oni devas agnoski, ke kiel tuto la junularo esperantista laboras bone kaj prezentas jam firmanbazon por la plua disvolvo de la tuta movado. Ĉs. Esperanto-Komitato estis reprezentita per du delegitoj: la alparolon de k-do Balda ni aperigis en la antaŭa n-ro de niaj Informoj. D-ro Izák faris la finan valortaksadon de la konferenco.

Dudince

Nia rondeto post la sukcesa septembra renkontiĝo laboras plu kun bona rezulto. Ni komencis du kursojn,unu por lernejaj geknaboj, la alian por plenkreskuloj. Oni lernas en la kursoj laŭ la lecionoj en la ĵurnalo SMER.

Koncerne la kurson, kiun mi gvidas en la ĵurnalo SMER, valoras mencii, ke ĝi havas bonajn rezultojn. Alvenis jam amaso da leteroj de la legantoj, kiuj laŭ la kurso en SMER lernas Esperanton, kaj al kiuj plaĉas la simpla metodo, en kin mi prezentas al ili Esperanton.

La filmoj kaj diapozitivoj kun Esperantaj temoj, kiujn mi havas, faras ankaŭ bonan propagandon, precipe en la loka sanatorio, kie ĉiumonate mi havas prelegon kun prezentado de filmoj, aŭ diapozitivoj. La pacientoj havas pri Esperanto grandan intereson, kaj ĉiam estas vendataj dekoj da lernolibroj.

A. Váňa.

Rezolucio

Esperantistoj el diversaj lokoj de Slovakio, partoprenantaj la solenan kunvenon de Esperanto-rondeto ĉe la Sindikata Domo de Kulturo en Martin la 11-an de novembro 1967, detale priparolis en diskuto la situacion de la Esperanto-movado en Slovakio, kaj konstatas:

Dank' al celkoncacia kaj serioza informado estis kreita en Slovakio favora situacio por Esperanto ĉe la vasta publiko kaj en diversaj fakaj rondoj. Konforme al tiu ĉi situacio vigligis en pluraj lokoj la ekzistantaj rondetoj kaj fondigis novaj, en multaj lokoj daŭras kursoj, en gazetoj estas Esperanto-rubrikoj kaj la radio preparas kurson.

La nuna organizo de la movado en nia ŝtato ne plu konformas al tiu ĉi situacio, ne kontentigas la bezonojn de la movado en Slovakio kaj ne ebligas al ĝi progresive disvolviĝi, tial ni konsideras necese strebi pri kreo de kondiĉoj, kiuj ebligus la idean kaj kvantan progreson de la Esperanto-movado en Slovakio, ĝian bonan organizon kaj disvolviĝon de ĝiaj fortotoj por la bono de nia societo, nia ŝtato kaj sia propra.

Opiniante, ke ĉi tiuj bezonoj povos esti plej bone kontentigitaj en propra interes-organizaĵo, ni esprimas nian konvinkon, ke estas necese krei tutŝtatan Esperanto-organizaĵon, fonditan sur la bazo de plene demokratiaj principoj kaj egalrajteco de niaj popoloj.

En la nuna situacio, antaŭ ol tia ĉi organizaĵo estos kreita, ni konsideras necese antaŭ ĉio pliaktivigi la organizan laboron en la rondetoj, pliintensigi ilian kunlaboron kun ĈSEK, precipe pere de ĝiaj regionaj perantoj.

Krom la sistema zorgo pri la ĉiuflanka altigado de la lingva nivelo de esperantistoj egale grave estas organizi la esperantistan junularon kaj la unuopulojn lernintajn Esperanton el diversaj periodaĵoj kaj lerniloj, zorgi pri la eduko de novaj instruistoj de Esperanto, pri la eldonado de taŭgaj lerniloj, pri la sistema informado de fakaj rondoj kaj pri kunlaboro kun ili. Estas konsiderata utila la aranĝo de prelegvojaĝoj de spertaj fremdlandaj esperantistoj.

Por ĉiu agado estas rekomendata solidareca kunlaboro, koordinata aktiveco kaj zorgo pri alta nivelo de unuopaj aranĝaĵoj.

Breznó. En Domo de Pioniroj kaj Junularo en Brezno (Mezslovakia regiono) la 10-an de oktobro 1967 estis fondita Esperanto-rondeto. Ĝi okazigas kurson por 19 komencantoj; instruas s-anoj Urban el Mýto kaj D-ro Nekuda el Piesok.

TRADÍCIA MEDZINÁRODNÉHO JAZYKA V MARTINE

Martin sa právom mlže pýšiť starou tradíciou medzinárodného jazyka esperanto. V r. 1906 tu vyšla tlačou Kníhtlačiarskeho účastinárskeho spolku kniha varšavského očného lekára, Dr. Ľudovíta Lazára Zamenhofa, autora medzinár. reči, „Fundamento de Esperanto“ (Základ esperanta), v slovenskom preklade N. P. Evstifejeva a dr. Alberta Škarvana. Prekladatelia vydali potom i dodatok s opravami a doplnkami. To znamená, že martinská tlačiareň už vtedy mala esperantské písmená (vcelku 6), ktorými sa abeceda esperanta lísi od latinky.

V lete 1928 pristahoval sa do Martina učiteľ a hudobný skladateľ, čabiansky rodák Ján Valaštan (umeleckým menom Dolinský), ktorý ako samouk dosiahol vysokú lingvistickej úroveň a spolu s novým zamestnancom Slovenskej divízie Čs. Červeného kríža Viktorom Janegom r. 1931 usporiadal prvý kurz esperanta. Onedlho Janega sa stal zástupcom UEA (Svetovej esperantskej asociácie) a J. Valaštan jeho námestníkom. R. 1932 uverejnili J. Valaštan v VI. ročníku detského časopisu Matice slovenskej „Slniečko“ článok o esperante a na obálkach jednotlivých čísel kurz pre deti, ktorým získal i dospelých.

J. V. Dolinský hned začal korešpondovať so zahraničnými esperantistami, prijímal návštěvníkov z cudziny, ktorí precestovali cez Martin. (Prvým bol jeho polský kolega Boleslav Gluchovski z Varšavy, ktorý za druhej svetovej vojny zahynul v plynovej komore hitlerovského koncentráka.) Okrem toho prispieval do domácich i zahraničných časopisov pôvodnými básňami, jazykovednými príspevkami, prekladmi slovenských ľudových piesní a slov. poezie. Tým založil u nás tradíciu používania medzinár. jazyka na propagáciu slovenskej kultúry vo svete.

Po Janegovom odchode z Martina delegátom UEA sa stal J. V. Dolinský a jeho zástupkyňou Olga Rumanová-Štepítová.

V roku 1946 začal vychádzať v Žiline ilustrovaný časopis Esperantisto Slovaka (Slovenský esperantista), ale Ernest Váha — už pre finančné tažkosti — odovzdal jeho vydávanie trenčianskemu esperantistovi Jánovi Lamačkovi. Nasledujúce čísla priniesli už dva príspevky J. V. Dolinského: O ženskom speváckom sbore La Nova Mondo (Nový svet) — viedol ho Henk Valckenier, riaditeľ hudobnej školy v holandskom Haagu, (s ktorým J. V. Dolinský úzko spolupracoval) a okrem toho i esp. preklad ľudovej balady „Ked' sa milý na vojnu bral“ s nototextom. Túto pieseň, ktorú pokladali za najlepšiu skladbu J. V. Dolinského, (no — ako píše JVD vo svojich rozpozneniach — nie celkom právom), Lamačka vydal pre dva hlasy i ako separát a esperantisti ju rozosielali po svete.

Druhý ročník časopisu (1947) priniesol už nielen obrázky z archívu Krás Slovenska, ktoré redigoval podpísaný, ale i články Martinčanov, najmä o pamiatkách a kultúrnych ustanovizniach Martina ako dejiska budúceho verejného vystúpenia esperantistov. J. V. Dolinský uverejnili v Esperantisto Slovaka štúdiu „Momenty rigardo en la trezorejon de la slovaka popolkanto“ (Krátke pohľad do pokladnice slov. ľud. piesne), ktorú J. Lamačka vydal s Valaštanovými prekladmi ľud. piesní ako

separát, a ktorá potom tiež prenikla v mnohých stovkách výtlačkov do sveta.

Dňa 1. apríla 1947 sa konalo v miestnosti Červeného kríža zakladajúce valné zhromaždenie Miestnej skupiny Slovenského esperantského združenia (S.E.S.), ktorého predsedníctvo bolo v Bratislava a organizačný odbor v Trenčíne. Za predsedu vyvolili J. V. Dolinského, za tajomníka dr. L. Izáka, okrem ďalších funkcionárov. To znamená začiatok organizovaného esperantského života v Martine, ktorý ešte v tom roku posilnil príchod Ed. V. Tvarožka do Matice slov. S ním sa totiž pristahoval i organizačný odbor SES.

V júli 1947 sa konal v Martine I. celoslovenský esperantský kongres, ktorý mal veľký úspech, lebo sa zúčastnili na ňom i zástupci mimo Slovensko. Založil tradiciu ďalších sjazdov, resp. stretnutí esperantistov na Slovensku. V decembri bolo mimoriadne valné zhromaždenie Miestnej skupiny SES: jediným bodom programu bolo založenie Slov. esperantského ústavu. V medziach stanov miestnej skupiny SES stal sa jej propagačným a vydávateľským orgánom a tak sa jeho vedením automaticky stalo predsedníctvo Miestnej skupiny v čele s J. V. Dolinským. Tým vydavatelská činnosť esperantská dostala oficiálny ráz.

Začiatkom r. 1948, keď už ani Ján Lamačka nemohol znášať finančné bremeno s vydávaním časopisu, prevzal vydávanie Slov. esperantský ústav v Martine z pôžičky, ktorú poskytli podpísaný a Ed. Tvarožek. Esperantisto Slovaka prinášal propagačné články a obrázky o prírodných krásach Slovenska a Československa a oboznamoval svet so zmenami, ktoré privodilo prevzatie moci robotníckou triedou resp. budovanie socializmu v čs. republike. Medzi stálych prispievateľov pristúpil i Martin Banka, ktorého pre vec získala naša výstava vo veľkej sieni Slov. Nár. múzea. Redaktorní boli Ed. Tvarožek a podpísaný ako vedúci redakcie, kym o administráciu sa svedomite staral inž. Štefan Veselý s manželkou.

Slov. esperantský ústav vydal učebnicu J. V. Dolinského „Okienko do sveta“ a II. vydanie Tvarožkovej učebnice „Esperanto v 14. úlohách“, ďalej Valaštanov slovník esperantsko-slovenský a slovensko-esperantský. Okrem toho vydal i sériu národopisných pohľadnic Martina Benku s nototextom a prekladem do esperanta od J. V. Dolinského.

O všeobecnnej esperantskej literárnej činnosti J. V. Dolinského možno hovoriť len s obdivom. Hoci mal velmi slabý zrak a ako riaditeľ školy bol pretažený prácou, bol mimoriadne usilovný a plodný nielen ako hudobný skladateľ a harmonizátor slov. ľud. piesní, ale i ako pôvodný spisovateľ esperantský. Napísal zbierku vlastných básni, preložil mnohé ľudové i umelé piesne, básne kratšie i dlhšie, ba i prózy. Spomeňme len novely J. Barča-Ivana, ďalej Adama Šangalu od Jégého, Tri gaštanové kone a Obruč od Margity Figuli. Temer všetky ležia v rukopise v jeho pozostalosti, ktorú prevzala od rodiny Matica slovenská). Príspevkami a článkami najmä lingvisticími, zásadnými aj polemickými, zásoboval všetky domáce i význačné zahraničné časopisy dokonca i z odboru hudby. Ako hudobného skladateľa prezident Československej republiky vyznamenal ho „Za vynikajúcu prácu“.

V Martine vyšli vcelku 4. ročníky revue Esperantisto Slovako (1948-51). Pozornosť vzbudili najmä lokálne čísla: martinské, žilinské a banskobystrické, hlavne však dvojčíslo o slovenských jaskyniach, s obrázkami V. Benického, reprodukovanými tlačou z hlbky.

Po zániku časopisu Esperantisto Slovaka a Miestnej skupiny SES martinskí esperantisti našli dočasný útulok v Červenom kútiku Matice slovenskej, potom v Závodnom klube Turčiarskych strojární, neskôr v Okresnom dome osvety a definitívne zase v Závodnom klube (teraz Dome kultúry) ROH Turč. strojární. Vo vydavateľskej činnosti pokračujú, hoci skromne, ale tak, že sa pevne zaradili nielen do domáceho, ale i do svetového esperantského dejstvovania.

En la lastaj jaroj revigligas ankaŭ la jam formortintaj rondetoj: E-rondeto en Prievidza reaktiviĝis kaj vigle ekagis.

D-ro Ludoviko Izák

El rememoroj de Martina esperantisto

En la jaro 1932, dum aŭto-ekskurso mi ekvidis grandan afišon kun fremdlingva teksto, kies enhavon mi — je mia miro — almenaŭ duone komprenis kaj la plejparton de la resto mi povis diveni laŭ la senco. Sed ĝi ne plaĉis al mi pro la granda nombro da diftongoj: -aŭ, -oj, -loj, -poj. Tamen ankoraŭ nun mi memoras ĝian titolon: „Cu vi jam vizitis la glaciokino de Dobšiná?” (Temis pri glacia groto de D.). Pli poste mi eksciis, ke ĝin eldonis la Direkcio por Fremdultrafiko en Bratislava, kiu en Hindujon sendis slovaklingvajn afišojn kaj la anglajn kaj esperantlingvajn dispendigis tra Slovakio.

Post nelonga tempo la kontraŭtuberkulozan sanatorium en Nový Smokovec en Altaj Tatroy, kie mi estis ĉefkuracisto, vizitis grupo da fremdlandanoj (Dano, Finno,

Nederlandano, Svedo) kun slovaka interpretisto el Bratislava. Mi devis doni al ili klarigojn pri la kuracado de la pulma kaj aliorgana tuberkulozo, pri la efiko de la altmontara klimato kaj pri la malsanasekuro en nia lando. Denove mi aŭdis la lingvon por mi plejparte kompreneblan (ĉar temis ja pri traduko de miaj vortoj). La interpretisto diris, ke la gastoj estas fervojistoj kaj interparolas esperantlingve.

En Altaj Tatroy vizitis min D-ro Gejza Vámoš, slovaka verkisto kaj mia kunlerninto en la Medicina Fakultato en Prago. Bedaŭrinde li ne malkaſis al mi, ke li estas fakdelegito de UEA por la mond fama banloko Piešťany. — Dum ekskurso de turisma komisiono en Altaj Tatroy mi interkonatiĝis ankaŭ kun D-ro Aŭgusteno Pitlík, reprezentanto de Ministerio por Enlanda Komerco, en Prago, sed — bedaŭrinde — ankaŭ pri li mi eksciis nur multe pli poste, ke li jam en 1921 traveturis Eŭropon helpe de Esperanto. Kaj tiam mi estis redaktanto de ilustrita porturisma revuo Krásy Slovenska (Belajoj de Slovakio), subkonscie jam preta akcepti kaj uzi Esperanton.

Tio okazis nur en 1946, kiam mi loĝis en Martin jam 9 jarojn kaj en la gazetstando tute hazarde ekvidis la 1-an n-ron de la revuo Esperantisto Slovenska, kiun eldonis Ernesto Váňa en Žilina kaj laŭ kiu ekzistis tie jam granda aro da esperantistoj. Sed la 2-an n-ron mi devis longe, longe atendi. Jarfine mi ricevis leteron de Ján Lamačka el Trenčín, ke el la arkivo de Krásy mi pruntedonadu klišojn por E. S., pri kiu ekde nun devas zorgi li.

Je la demando, kiamaniere mi povus eklerni Esperanton, li respondis: „Ĉu vi, Martinano, ne scias, ke en via urbo vivas eminenta esperantisto, instruisto kaj verkisto Ján Valaš'an Dolinský . . . ?" Mi vere ne sciis, ĉar dum tiom da jaroj mi nenie vidis atentigon pri la Lingvo Internacia. Do kun Lamačka ni vizitis la direktorion de la tiam Popola Lernejo, kiu komence de 1947 okazigis kurson kaj je mia peto la duan en majo-junio.

Mi tuj ekagis: en la de mi redaktatan revuon mi enkondukis Esperanton inter la ceterajn fremdlingvajn bildo-subskribojn kaj resumo-aldonojn. (Ĉe la tradukado efike helpis al mi JVD, ĉar mi ankoraŭ ekz. anstataŭ „kamparano" en la presaprovaĵo lasis „kampanaron"). Mi aliĝis al la 32-a UKE en Bern.

La 1-an de aprilo mi kun miaj kunlaborantoj fondis la Lokan Grupon de Slovenska Esperanto-Societo, kies prezidanto estis Paúlo Rosa en Bratislava kaj gvidanto de la organiza Sekcio Ed. V. Tvarožek en Trenčín, kiu poste transloĝiĝis en la urbon Martin.

La 14-15an de junio mi organizis la I-an Tutslovakan Esperanto-Kongreson, kun helpo de miaj lokaj kunlaborantoj, kiun partoprenis ĉiuj signifaj esperantistaj agantoj el Slovakio, eĉ gastoj el Moravio.

Inter la ĉefaj aranĝoj de la Konferenco apartenis ankaŭ granda kaj sukcesplena ekspozicio en la belega halo de Slovenska Nacia Muzeo kun helpo de la direktoro Ján Geryk, kiu en 1936 eldonis la unuan gramatikon de J. V. Dolinský. La ekspozicio fariĝis impona elmontro pri la disvatigo de nia movado tra la tuta mondo. Ĝi ankoraŭ ne trovis grandan interesigon inter la pli vasta publiko, sed por nia afero varbis akademian pentriston Martin Benka, kiu fariĝis nia fidela kunlaboranto.

En Bern mi jam reprezentis Slovenskan Esperanto-Societon kaj interkonatiĝis kun multaj eminentaj eksterlandaj gesamideanoj. La 32-a estis por mi vera altlerneja kurso de Esperanto.

Aŭtune ni oficiale fondis Slovakan Esperanto-Instituton, kiu en januaro 1968 eldonis la 1-an n-ron de la tria jarkolekto de Esperantisto Slovaka. Ĉar mi estis jam alkutimiĝinta eldonadi lokajn ka regionajn n-rojn de Krásy Slovenska, ĉi-maniere mi procedis ankaŭ ĉe la esperantlingva revuo kaj povis akiradi monon, necesan por ĝia regula aperado. Ĝi estis ŝatata kaj disvastigata ne nur en la tuta Ĉeĥoslovaka Respubliko (dediĉante siajn paĝojn al la propagando de naturbelajoj, diskonigo de la ŝanĝoj kaj socialisma konstruado en la liberigita patrujo) sed ankaŭ tra la tuta mondo tiel, ke ĝi inter siaj kunlaborantoj, precipe literaturaj, povis nombrui multe da eksterlandanoj. Kaj ĉe la redaktaj laboroj kaj en Slovaka Esperanto-Instituto tre efike kaj sindone helpadis al mi Edo Tvarožek; per siaj kontribuaĵoj ankaŭ J. V. Dolinský. En Slovakio oni parolis pri la „martina fortaj trio”. Sed mi diradis: mi estas nur pafileto, Tvarožek pafilo kaj Dolinský kanono Esperanta.

Liptovský Mikuláš

Laŭ la propono de Esperanto-rondeto ĉe Muzeo de Janko Kráľ, Konsumkooperativo Jednota decidis nomi la konstruotan hotelon en Pribylina „Esperanto”, por honori la memoron de D-ro A. Škarvan, eldoninto de la unua Lernolibro por slovakoj. Li aktivis en Liptovský Hrádok kaj tie estas enterigita. La nova hotelo situos apud la ŝoseo kondukanta al Altaj Tatroy kaj akceptos esperantlingve parolantajn dungitojn. La hotelo estos malfermita antaŭ la internaciaj skikonkuroj de FIS en Altaj Tatroy.

La Porturisma Komisio de Distrikta Nacia Komitato — en kunlaboro kun Esperanto-rondeto ĉe Muzeo de Janko Kráľ — eldonis propagand-prospekton pri la distrikto Liptov. Interesuloj petu ĝin de la mencita E-rondeto.

FORLASIS NIAJN VICOJN

Xenie Marková en Prago, Med. D-ro Fr. Mester en Leles, Med. D-ro M. Mlynár en Poprad, kun sia edzino; V. Anderl en Trenčín, J. Hajzok en Bratislava, Med. D-ro E. Zvarík, CSc. ĉefkuracisto-ginekologo en Martin, kiu promesis fari por ni resumojn el siafakaj novaĵoj. Plue: Stan. Kroupa, longjara membro kaj gvidinto de E-rondeto en Znojmo. Kaj 1aŭ la sciigo de E-Rondeto en Ostrava-Vítkovice, ankaŭ s-anoj Stankuš, Trombala, Chrápavý kaj Burda. Honoron al ilia memoro!

Korespondi deziras

Mario DESKOV (30-jara), Str. Smirnenski 11, KUBRAT, Bulgario, kun ĉ. 1., pri ĉ. t. (precipe kun geceĥoslovakoj).

Atanas KONŠTANTINOV, Str. Maksim Rajković 11, VELIKO TIRNOVO, Bulgario, dez. kor, interŝ. p. m., p. k.

Nejkov KOSIN, instr. de ĥemio en mekanoteknimumo, Car Osvoboditel 10, LOVEČ, Bulgario, tre amas legi longajn kaj interesajn leterojn.

M. S. ZEITUNJAN, instruisto, KALININGRAD, Oblastnoj Glavpoŝto, ab. ja. 14, SSSR, dez. kor., iſ. librojn kaj pm. pri t.: pentroarto, sporto, kosmo, bestoj,

gardenfloroj, Li korespondas ankaŭ en la angla, franca, germana, rusa.

17-membra dancorkestro de Mašinfabrikoj de Turiec, ĈSSR kun 2 gekantistoj dez. iš. tutmonde danc- kaj ĵazkantojn (se eble kun naciaj motivoj).

Milada HORÁK, geologino, MARTIN, Muzeo de Andreo Kmet, Čehoslovakio, dez. iš. mineralojn kun SSSR — Ural: pegmatitojn, duoninsulo Kola — fosforitojn. Kun Madagaskaro, Indio, Cejlono: pegmatitojn. Kun Svislando: mineralojn el minvejnoj de Alpa tipo. Kun Pollando: sulfuron, minsalon.

La fakturon por ĉi tiu 16-paĝa n-ro volonte pagis Domo de Kulturo de Revolucia Sindikata Movado de Mašinfabrikoj de Turiec en Martin (ĝi kostis pli od 6000 Kĉs). Ni estus tre dankaj al vi, se vi povus sendi salutleterojn kaj bildkartojn al jena adreso: Dom kultúry ROH Turčianske strojárne, MARTIN.

UMELECKÉ SLOVO, mesačník pre ľudovú uměleckú tvorivost, má od 11. čísla 1967 (november) esperantskú rubriku. V novembrovom čísle prináša úvodnú stat o probléme medzinárodného jazyka, v decembrovom stručný prehľad esperantskej literatúry a od januára 1968 ukážky z esperantskej pôvodnej i preloženej literatúry vhodné na prednes na schôdzkach esperantských krúžkov, slávnostiah a akadémiách. V tejto rubrike dostanú všetky kurzy vhodný literárny materiál ako doplnok látky prebranej v kurze. Veríme, že všetci esperantisti radi siahnu po tomto časopise a materiáli v esperantskej rubrike.

UMELECKÉ SLOVO si možno objednat v redakcii (Volgogradská 8, Bratislava), u PNS a možno ho kúpiť i v každom stánku PNS. Jedno číslo stojí Kĉs 2,-.

EJ, TILIETO...

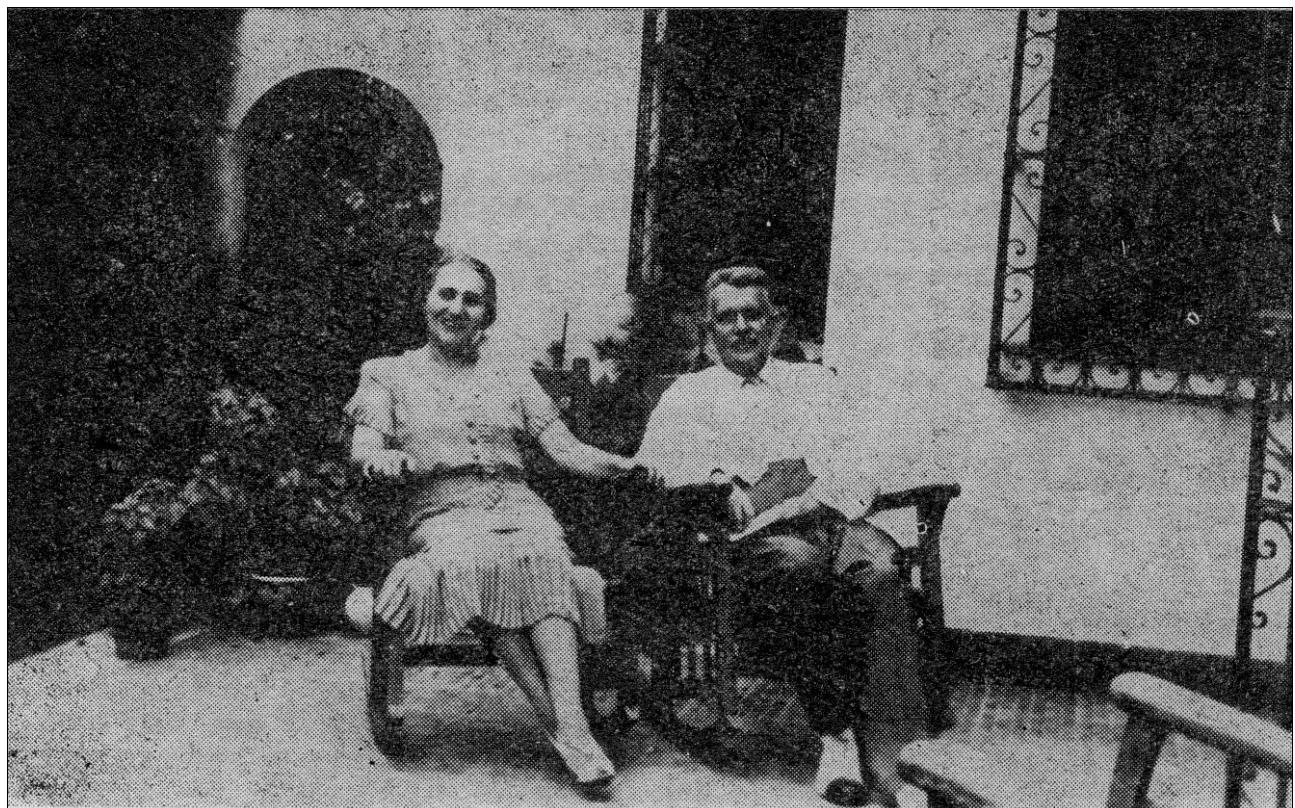
(Ej, lipa, lipa)

Ej, tilieto, tilieto, tiliet',
ej, vin domaĝe, tre domaĝe, knabinet',
ke vi edziniĝis jam,
vangojn vendis je la am' — —
Ej, tilieto, vi verdega tiliet'!

El la slovaka tradukis JVD

LA HISTORIA JARO estas la titolo de la grandformata memorlibro, eldonita en 1966, pri la solenaĵoj de la 100-jara jubileo de Matica Slovenská (1863-1963). En la preskaŭ 400 paĝa riĉe ilustrita kaj luksa publikajo tutaj 15 paĝoj estas dediĉitaj al la salut-leteroj kaj — bildkartoj alvenintaj en Esperanto el multegaj landoj de la tuta mondo. La libredo estas la unua oficiala rekono kaj samtempe propagando de Esperanto en Slovakio. Eldonis ĝin Matica Slovenská kaj presis Presejoj de Slovaka Nacia Revolucio en Martin. Prezo 38,50 Kĉs.

V. I. Lenin kaj Esperanto estos la titolo de la interesega kaj grava enketo, kiun ni aperigos ekde la 1-an n-ro de la X-a, jubilea jarkolekto de nia gazeto. Ĝi konfirmos la favoran sintenon de la granda revoluciulo al Esperanto kaj al la kunlaboro de esperantistoj sovetaj kaj eksterlandaj. Ĝi atestos, ke estas vera lia eldiro „Esperanto estas la latino de proleto”, kaj ke ankaŭ li mem uzis Esperanton en la brusela kongreso. La tutmondaj esperantistoj tre efike helpis venki la grandan postmilitan malsaton en USSR.

EDUARD KÜHNL MORTIS

La 9-an de decembro 1902, 25 entuziasmaj esperantistoj fondis ESPERANTISTAN KLUBON EN PRAHA. Dum longaj jardekoj la fondintoj unu post la alia forpasis. Plej longe restis vivanta la plej granda pioniro EDUARD KÜHNL. Li naskiĝis en Praha la 16-an de majo 1884. Esperantisto li fariĝis en la jaro 1900. Li estis inter tiuj, kiujn kunvenigis en Praha la rusa samideano Seleznjev. Kühnl vidante, ke li kun sia frato ne estas solaj esperantistoj en Praha, tuj vigle eklaboris por disvastigo de Esperanto. En la jaro 1903 li kiel unua ĉeha esperantisto travojaĝis kun Esperanto Germanujon, Francujon kaj Svisujon. La Revuo de ĉehaj esperantistoj, kies li estis redaktoro kaj eldonanto, estis vere tre bela gazeto, presita sur bona papero. Ĝian vivon ĉesigis la unua mond milito. Kompleta lernolibro de Esperanto, kiu aperis en kelkaj eldonoj, estas ankoraŭ nun post plenaj 60 jaroj serĉata. Gvidlibro tra Praha, bela libro, plena da ilustraĵoj, estis el tiutempaj similaj diverslandaj eldonajoj la plej bela. Kühnl tradukis Zamenhofan Fundamenton kaj igis ĉehan eldoniston Topič eldoni ĝin.

La eksplodo de la unua modmilito trafis nian pioniron en Parizo, kie li volis

ĉeesti la 10-an Universalan Kongreson de Esperanto. Li fuĝis en Hispanujon, kie li partoprenis la laboron por liberigo de la ĉeĥa nacio. Reveninte hejmen post la fino de milito, li kiel oficisto de ministerio por eksterlandaj aferoj ekdeĵoris kiel diplomata oficisto en malproksimaj landoj, i. a. ankaŭ en Ĉilio. Al Ĉeĥoslovakio li ne plu revenis. Antaŭ kelkaj jaroj li transloĝiĝis el Santiago al Novjorko en Usono. Tie li grave malsaniĝis, perdis parte la vidpovon kaj aŭdkapablecon kaj mortis en ĉirkaŭbrako de sia amata edzino la 23-an de majo 1966.

Nur nun ni sciigis pri la forpaso de s-ano Kühnl. Sur honora loko en lia novjorka loĝejo staras ujo kun cindro de lia korpo. Sinjorino Otylie Kühnlová ornamas ĝin per freŝaj floroj. Ni sendas al ŝi nian kondolencesprimon kun peto, ke niajn florojn, kiujn ni ĉi supre verkis, ŝi aldonu al la siaj kaj almetu al la cindra ujo.

ESPERANTISTA KLUBO EN PRAHA

INTERESA TROVAĴO EN ZBYSLAV

Al ĉeĥoslovaka esperantistaro, — almenaŭ al ties pli aĝa parto, estas bone konata la nomo de František Vladimír Lorenc. La kaŭzo estas evidenta: F. V. Lorenc estas la aŭtoro de la unua Esperanto-lernolibro por ĉeĥoj, aperinta en la jaro 1890. Krom tio li estas fame konata kiel tradukisto. Lia „Diverskolora bukedeto” enhavas tradukojn de poemoj el kvardek diversaj lingvoj en Esperanton. Konata estas ankaŭ lia Esperanta traduko de la verko Bhagavad-Gita el la sanskrita originalo.

F. V. Lorenc naskiĝis en la jaro 1872 en vilaĝo Zbyslav, distrikto Kutná Hora en meza Ĉehujo. Ekde 1890 li estis ĵurnalisto kaj partoprenis la progresan junularan movadon, (tiel nomita „Omladina”). En 1893 li elmigris Brazilon, kie li post longa kaj peza serĉado de vivrimedo ricevis postenon de ŝtata oficisto kaj poste fariĝis instruisto kaj lernejestro en Dom Feliciano, en la ŝtato Rio Grande do Sul. Tie li travivis la plimulton de sia vivo.

Siatempe li estis adepto de reformemaj streboj en Internacia Lingvo, — li fariĝis idisto kaj pli malfrue nov-esperantisto. Estas eĉ konate, ke li mem provis krei propran projekton de internacia lingvo. Sed fine li revenis al Esperanto, konvinkiĝinte, ke la internacia lingvo de Zamenhof estas la plej simpla kaj plej pertekta.

En lia naskiĝloko, en Zbyslav, logas lia nevo Ladislav Lorenc. Li posedas kelkajn valorajn memorajojn, kiuj donas pli klaran bildon pri la cirkonstancoj de la vivo de tiu eminenta homo. Menciindaj estas la familiaj letero, kiujn sendadis F. V. Lorenc el Brazilo al sia frato Jan Lorenc en Zbyslav. Troviĝas tie entute 12 letero, skribitaj ĉeĥe ekde la jaro 1908 ĝis 1948.

Post la morto de F. V. Lorenc lia filo Valdomiro daŭrigis la perleteran kontakton kun siaj parencoj en Ĉeĥoslovakio. Ĉe lia kuzo Ladislav Lorenc en Zbyslav troviĝas kvar liaj letero, skribitaj ĉeĥe; la lasta el la jaro 1960. El ĉiuj menciiitaj letero ni interalie ekscias, ke F. V. Lorenc zorgis pri grandnombra familio. Krom instruista okupiĝo li laboris ankaŭ kiel kuracisto. En la letero estas mencio pri lia literatura agado. Li skribis al sia frato pri eldono de lia traduko de „Paradizo de la

Koro" de Komenius, kaj, ke li verkis biografion de Komenius en portugala lingvo. Ĉe kelkaj leteroj estas aldonitaj fotoj.

Krom la leteroj troviĝas en Zbyslav memorajoj pri pli frua tempo, pri juneco de Lorenc. Estas tie notkajero el studentaj jaroj, enhavanta notojn pri studio de slavaj kaj antikvaj orientaj lingvoj. Krom tio troviĝas kelkaj kajeroj de ĉeĥe skribita kaj mane multobligita studenta gazeto. Ili enhavas kelkajn romantikajn poemojn, kies aŭtoro en plimulto verŝajne estas Lorenc mem kaj artikoloj pri rusa gramatiko, verkitaj same de li mem. Laŭ tio oni povas konsideri, ke la junia Lorenc tre serioze okupiĝis pri lingvoj kaj havis tre profundajn kaj admirindajn konojn.

Pri okupiĝo pri lingvistiko atestas plejparte la letero, skribita en Esperanto la 16-an de septembro 1890 en Zbyslav. La letero konsistas el du folioj. La unua enhavas kvar dense skribitajn paĝojn kaj la dua unu plenskribitan paĝon. La dua paĝo de la dua folio estas vaka. La letero estis nek finita, kaj, kiel aspektas la afero, nek forsendita. Al tiu ĉi kaŭzo ni povas danki, ke ĝi restis en Zbyslav, kaj ke familio Lorenc povis ĝin konservi ĝis nun. La letero ne estas subskribita, sed la komparo de manskribo kaj la unikeco de tiu ĉi fenomeno konfirmas, ke ĝin skribis Lorenc. Estas

ja evidente, ke en koncerna tempo, nome en Zbyslav, neniu alia povis skribi la leteron, nur Lorenc mem. Bedaŭrinde, ankaŭ la adreso mankas, tial ni ne povas ekscii, al kiu la letero estis sendata.

La enhavo de la letero estas filologia studo, temanta pri fonetiko de slavaj lingvoj. Lorenc en ĝi volas konatigi sian kunkorespondanton kun sonoj de slavaj lingvoj, la antikve slavan inkluzive. La unuopajn sonojn li komparas kun sonoj en la angla, franca kaj germana lingvoj. Li kreis ampleksan tabelon de sonoj.

Respondi la demandon, al kiu li skribis la leteron, estos tasko tre malfacila. Sed tamen troviĝas en la letero mencioj, kiuj donas esperon trovi la nekonatan kunkorespondanton. La detala klarigo de la temo en la letero kondukas nin al la supozo, ke li apartenas al neniu slava nacio. Tiun ĉi supozon refutus la mencio, en kiu Lorenc skribas, ke la kunkorespondanto konas la rusajn sonojn, kaj ke li „jam konas“ ankaŭ la ĉehajn. Sed tio estas klarigebla: Lorenc eble pri tio skribis en antaŭaj leteroj.

Unu loko en la letero estas pli multe direktodona. Klarigante la sonojn en la pola lingvo li skribas: „La „ł“ Vi konas elparoli, ĉar ĝi ekzistas en la irlanda lingvo; mi pensas, ke la angla „l“ en vortoj „all, bold, hill“ — sonoras tiel same.“ Laŭ tio altrudiĝas la supozo, ke la kunkorespondanto povis esti irlandano, aŭ anglo.

Ni esperu, ke iam oni sukcesos ekscii la nomon de tiu esperantisto, al kiu la letero estis sendata. La letero havas certan valoron, ĉar ĝi estas atesto pri praktika uzo de Esperanto en tiel frua tempo — nur tri jarojn post la apero de la unua libro de Zamenhof.

V. Lorenc kun siaj filoj en Brazilo

Ladislav Cibur

Esperanto-konferenco en Rostock

Post la 51-a UKE en Budapeŝto mi invitis miajn amikojn, gesinjorojn Köster el Rostock, viziti Slovakion, kaj mi konatigis ilin kun la natur-belaĵoj de nia regiono. Reciproke ni estis invititaj viziti GDR. Mi fiksas la datan de nia vizito en la tempo de la 10-a jubilea Baltamara Semajno (9. 7. — 16. 7. 1967). Jam dumvoje al Rostock, en Dresdeno, mi havis feliĉon renkontiĝi kun mia amiko Marin Bacev el Sofio, kiu samtempe vizitis Germanujon. Ni renkontiĝis en la stacidomo, kaj ĝis la forveturo de la rapidvagonaroj ni amike babilis esperantlingve. En Rostock jam atendis nin nia germana amiko Paul Köster. Matene ni jam vizitis la urbon Warnemünde, kiu ĝis tiam por ni estis konata nur el bildkartoj, kaj tie ni vidis unuafoje en la vivo — la maron! Kompreneble la plej alloga programero de nia vizito estis Esperanto-konferenco de la baltamaraj landoj, kiu okazis en la kadro de la 10-a „Baltamara Semajno”. La konferenco okazis en luksa klubejo de la germana Kulturligo, kaj dum la interkona vespero ni havis eblecon konatiĝi kuin kelkaj elstaraj esperantistoj, inter ili kun Prof D-ro Bokarev kaj Podkaminer el Sovetunio, Prof. D-ro Falkenhahn el Berlino, John Skegeklint el Svedio kaj multaj aliaj. Tre interesaj estis la prelegoj de Prof. D-ro Podkaminer (La kontribuo de esperantistoj por konservado de la paco), de John Skogeklint (La taskoj kaj perspektivoj de la Esperanto-movado en la skandinaviaj landoj), de Prof. D-ro Bokarev (La internacia lingvosituacio kaj eblecoj de raciigo), de D-ro prof. Falkenhahn (Pri la strukturo kaj kapableco de la internacia lingvo Esperanto), kaj de Rudolf Hahlbohm (Pri kelkaj aspektoj de la Esperanto-terminologio en oficialaj vortaroj).

Tre interesa estis la duontaga ŝip-ekskurso en Rostock kaj Warnemünde, kiam la ŝipo eĉ eniris la maron. Sed neforgesebla por ni restis la tuttaga ekskurso per ŝipo al la insuleto Hiddensee. Ni ankaŭ partoprenis la solenan manifestacion en la urbo, kaj Esperanto-ekspozicion, kiun preparis esperantistoj el Rostock. En kelkaj gravaj gazetoj aperis artikoloj pri Esperanto-konferenco kaj pri ĝiaj traktadoj. Nia vizito en granda ŝipfarejo en Warnemünde, trarigardo de uzina polikliniko, renkontiĝo kun kelkaj esperantistoj-komencantoj en la fabriko kaj partopreno dum la surakvigo de novekonstruita ŝargŝipo — apartenas al niaj agrablaj travivajoj ĉe la Balta maro.

Post 10-taga restado en urbo Rostock, en agrabla esperantista medio, ni feliĉe revenis hejmen. Niaj rememoroj nun apartenas al ĉiuj esperantistoj el la urbo Rostock, kiuj preparis sukcesan konferencon, kaj kiun partoprenis ĉirkaŭ 70 esperantistoj el 7 landoj, kaj al gesinjoroj Köster, kiuj gastigis nin dum nia restado en Rostock.

(D-ro Nekuda)

Kiu pagos la venontan numeron? Gesamideanoj — la abono, tre malalta, ne suficios. Klopodu prizorgi donacojn, monsubtenojn en ĉiu formo; anoncojn. Skribu al la redaktanto! Antaŭdankon!

INFORMACE PRO E-KROUŽKY

Stálou slabinou činnosti většiny esp. kroužků je nedostatečné plánování. Kroužky si musí uvědomit, že nejde o zbytečnou administrativu, ale že zřizovatelé kroužků mohou podporovat pouze ty akce, které byly včas zařazeny do plánu činnosti i s vyčíslením předpokládaných nákladů. Kromě toho má plánování ještě několik dalších aspektů: kroužky získají přehled o tom, kolik peněz mohou během roku vydat, plánované esperantské akce se tak dostanou prostřednictvím plánu zřizovatelské organizace též do plánu rozvoje kulturní a osvětové činnosti okresu, který je projednáván a schvalován kulturními, státními i stranickými orgány. Tím tyto akce dostanou oficiální ráz a odpovídají všem požadavkům po stránce právní, materiální i politické. Současně se tímto plní i funkce informační a popularizační v orgánech a institucích, které mají mnohdy o činnosti kroužku a esperantu vůbec nejasné a nesprávné představy.

Rovněž ČSEV potřebuje být o Vašich plánech předběžně informován, aby mohl koordinovat větší a kce. Jinak se stane, že během jednoho měsíce se koná řada různých krajových akcí, mnohdy i ve stejných termínech. Tyto akce nelze potom ani obeslat zástupci ČSEV a dalších orgánů, ale tříští se i zájem esperantské veřejnosti. Hodláme zpracovat každoročně souhrnný kalendář větších kulturních akcí, do něhož budou zařazovány pouze ty akce, které budou předem naplánovány. Akce, u nichž nebude možno zaručit řádnou náplň, návštěvnost a podporu, nebudou doporučovány, ani do plánu ČSEV zahrnovány.

Při sestavování návrhu plánu doporučujeme, abyste se řídili pokyny svého zřizovatele a přihlíželi k zásadám „Akčního plánu ČSEV“, který byl otiskněn v našich „Mimořádných zprávách“ z února 1965.

Aktuálním úkolem esp. kroužků je též spolupráce v komisích cestovního ruchu měst a okresů. Státní organizace zvládají nynější konjunkturu cizineckého ruchu jen s velkými potížemi a vítají každou pomoc. Považujeme za nejvhodnější sdělit jim písemně, že vzhledem ke stále rostoucímu turistickému ruchu a přílivu cizinců do naší země jste se rozhodli ke spolupráci a sdělujete jméno soudruha, který je pověřen zastupovat esp. kroužek v komisi turistického ruchu. Současně je třeba objasnit o jaký druh spolupráce se bude jednat: průvodci cizinců, informátori při velkých celostátních akcích, překladatelé apod. Přitom je možno nabídnout i napsání, překlady nebo mutace různých propagacních pomůcek a jejich rozeslání pomocí EK do zahraničí; to vše podle schopností, znalostí a možností Vašich členů (podle podmínek za obvyklou úplatu).

Stejně tak doporučujeme spolupracovat s podniky a organizacemi pracujícími pro export, nabídnout jim pomoc, ukázat na velké možnosti esperantské propagace. Doporučit jim vydání prospektů, propagacních tiskovin, pohlednic, inserci v časopisech. PACO a Zprávách ČSEV, suvenýry s esperantským textem, články a zprávy v zahraničním tisku.

Ale pozor! Veškeré esperantské tiskoviny kromě normálního schválení a povolení tiskového dohledu ONV podléhají ještě povinné Korektuře o d p o v ě d n ý m i j a z y k o v ý m i o d b o r n í k y . Toto opatření musí být bezpodmínečně dodržováno, aby od nás šly do zahraničí jen tiskoviny nezávadné i po

stránce jazykové.

Pokud navrhujete

a) významnější kulturně společenskou větší akci (doporučujeme její pořádání podle možnosti společně s některou veřejnou organizací nebo institucí),

b) vydání esperantské knižní nebo jiné důležitější publikace (nezbytně ve spolupráci s odpovědným jazykovým odborníkem!).

Pošlete předem konkrétní informace!

U akcí se zahraniční účastí požadujeme, aby nám pořádající esp. kroužky podávaly 3 týdny před jejich zahájením zprávu o počtu přihlášených zahraničních účastníků podle zemí (pokud půjde o funkcionáře a významné osoby též podle jmen) v zájmu celkového přehledu a informovanosti ČSEV. Toto veďte trvale v patnosti.

ČESKOSLOVENSKÝ ESPERANTSKÝ VÝBOR

Ing. F. Sviták v. r. předseda
T. Balda v r. jednatel.

Grava akcidento de D-ro T. Pumpr. Kun granda bedaŭro ni sciigis, ke nia alt̄satata kunlaboranto ankoraŭ ne resaniĝis post la glitfalo sur infana glitkurejeto, kovrita per freša neĝo, okaze de la renkontiĝo en Pardubice. Rompiĝis lia dekstra femur-kolo kaj li devas ankoraŭ kuŝi en malsanulejo. La samideanoj estas petataj respekti lian sanstaton kaj ne postuli de li respondojn, klarigojn k. s. Dankon.

D-rino Magda Šatura

EÜROPA ESPERANTO-KONFERENCO

La Konferenco okazis en la aŭstria urbo Innsbruck la 23.-30. 7. 67, sub la alta protekto de D-ro Alois Lugger, urbestro de Innsbruck. La urbestro salutis la ĉeestantaron ĉe la solena inaŭguro, kies festparolanto estis s-ano Tibor Sekelj, la 24-an de julio. Poste sekvis komuna fotografado kaj unuopaj fakkunsidoj de ILEI, IOE, IAJE. La saman tagon okazis vespera diservo katolika kaj poste oni prezantis lumbildprogramon kun prelego pri Tirolo kaj Novzelando.

La 25-an okazis la prelego de D-ro Wilhelm Herrmann pri Psikologia Integracio helpe de komuna lingvo. Sekvis enkonduka parolado de s-ano Helmut Illetschko pri la celoj de ITSE kaj poste diskuto kaj konstitucia kunsido de ITSE. La saman tagon kunsidis MEL kaj IKUE. Vespare okazis balo en la granda festsalono de Olimpa vilaĝo, kie estis aranĝitaj ĉiuj programeroj de la Konferenco.

La 26-an merkrede okazis ekskurso „A“ al Seefeld, Telfs kaj abatejo Stams, ĝis la Eŭropa Ponto.

Jaŭdo, la 27-a de julio, apartenis denove al laborprogramo, kiu komenciĝis matene per parolado de dipl. ing. Hermann Schalk pri la projekto de Eŭropa Esperanto-Revuo. En diskuto partoprenis tre fake s-ano T. Sekelj; elektita komisiono preparos du projektojn por tiu ĉi Revuo, kiu fariĝos organo de ĉiuj Eŭropaj esperantistaj asocioj. Sekvis fakkunsidoj, de ISAE, IGA, ILEF, ILEI kaj daŭrigo de vigla diskutado pri la prelego de D-ro Herrmann pri komuna lingvo. Posttagmeze

kelkaj interesuloj trarigardis la bierfarejon „Adambräu”. Vespere prezantis la Studenta Esperanto-Klubo el Zagreb tre altnivelan teatran programon. Ili ludis la komedion „Urso” de Ĉehov kaj prezantis humorajn unuaktaĵojn kaj kabaredaĵojn kaj poezian recitadon el la verkoj de Julio Baghy. La programo de tiu ĉi juna studenta teatra aro estis brila sukceso.

Vendrede, la 28-an de julio, okazis ekskurso „B” al kastelo Ambras, Wörgl, Niederschönaŭ kaj iago Achensee. Alia parto de la ĉeestantaro trarigardis la internan parton de la urbo Innsbruck, kiu — kvankam havanta nur 110 000 da loĝantoj — meritas nomon de grandurbo, ĉefe pro la brila ordo kaj pureco, kiu taŭge substrekas la agrablan tirolan atmosferon de vigla urbo, situanta en valo inter grandegaj alpaj montpintoj, super kiuj regas kvazaŭ bastiono la majesta Serles kaj eternaj, neĝokovritaj pintoj de Alpoj. Ne vane la loĝantoj de Tirolo kantas pri la beleco de sia regiona ĉefurbo Innsbruck, kiu etendiĝas en valo kaj sur deklivoj ambaŭflanke de la rapidega kaj forta rivereto Inn.

Sabate, la 29-an de julio okazis rezolucioj pri la decidoj pri Eŭropa Esperanto-Revuo kaj ITSE, poste prelego de s-ro Ernst Werner pri Somera Universitato kaj fine sekvis adiaŭa kunsido. Vespere oni prezantis kelkajn Esperantofilmojn (pri FIAT, Novzelando kaj Hungario).

Dimanĉe, la 30-an de julio, kelkaj ĉeestantoj partoprenis trarigardon de la urbo Innsbruck. La Organiza Komitato tre bone zorgis pri ĉiuj aranĝoj ĉu sur la kampo organiza aŭ societa. Apartan laŭdon meritas nia tre ŝatata amiko kaj longjara samideano D-ro Adolf Halbedl el Knittelfeld, kies saĝaj konsiloj kaj trafaj diskutadoj vekis ĉies simption. Aparta doloro trafis la korojn de ĉiuj ĉeestantoj, kiam ili eksciis la tragikan forpason pro aŭtomobila akcidento dum la unuaj tagoj de la Konferenco. Sinceran kunsenton al nia kara s-ro Walter Mudrak kaj honoron al la brila personeco de lia neforgesebla edzino esprimas ni refoje ankaŭ ĉi-loke.

Prof. D-ro Ivo Lapenna

1968 - JARO DE UEA

La du fundamentaj celoj de UEA, nedisigebaj unu de la alia, estas disvastiigi la Internacian Lingvon kaj krei aŭ antaŭenigi kondiĉojn por ĝia kiel eble plej vasta utiligado en la praktiko.

Al la du ĉefaj celoj respondas tuta aro da taskoj, difinitaj en la Statuto, regularoj, Laborplano kaj en konkretaj decidoj de la Komitato, Estraro kaj aliaj instancoj, konforme al iliaj roloj kaj kompetenteco sur ĉiuj niveloj: internacia, landa, regiona aŭ loka kaj faka aŭ speciala. La taskoj, subigitaj al la bazaj celoj, rilatas al esploroj, dokumentado, informado, intervenoj, kampanjoj en konvenaj momentoj, instruado en la plej larĝa senco de la vorto, ĉiaspecaj praktikaj servoj ekde kreado sur la kultura kampo, tra internaciaj intelektaj interŝanĝoj, ĝis la uzo de la lingvo por turismaj kaj ĉiutagaj bezonoj.

La multnombroco kaj varieco de la taskoj ne malofte kaŭzas iom da konfuzo kaj oni renkontas personojn, kiuj demandas sin mem kaj aliajn kio estas la plej grava.

Ĉu, ekzemple, pli grandan signifon havas nia literaturo, aŭ la ĝeneralaj enkondukoj de la lingvo en la lernejojn; ĉu estas pli utile objektive informadi pri la Internacia Lingvo, aŭ uzi ĝin en la praktiko, kaj simile. Kelkaj eĉ ne starigas la demandon en la formo „pli-aŭ”, sed rajdas sian plej amatan ĉevalidon kaj pensas, ke nur pere de tiu ĉevalido oni povos atingi tion, kion oni kutimas nomi „la fina venko”, aŭ, alivorte, la ĝeneraligon de la uzo de Esperanto en la internaciaj rilatoj. Efektive, nenio estas pli grava ol io alia, ĉar ĉio, absolute ĉio estas dependa de ĉio alia. Oni certe ne povas atendi la praktikajn aplikojn, se oni samtempe ne altigas la nombron de personoj parolantaj la lingvon; nek oni povas sukcese instruadi, nome instruadi al plenaj klasĉambroj, se oni ne altiras al la lernejaj kaj eksterlernejaj kursoj novajn gelernantojn per inteligenta informado; nek oni povas informadi la publikon pri kio ajn valora, se efektive nenio inda je mencio okazas. La sola eliro el tiu ŝajne ensorĉita cirklo estas konscie planita kaj konscience plenumata paralela, samtempa, pacienca agado en ĉiuj direktoj kaj sur ĉiuj niveloj, tiel ke unu ero apogu la alian kaj ĉiuj kune la bazajn celojn.

En la sino de UEA troviĝas entute 24 fakaj aŭ specialaj internaciaj organizacioj. Kelkaj el ili atingis bonajn rezultojn en sia laboro; aliaj pro diversaj kaŭzoj iom stagnis; pluraj estas tute novaj, sen sufice da spertoj. Kvankam ĉiu el la priparolataj organizacioj havas siajn proprajn specifajn problemojn, kiujn nur ĉiu el ili povas solvi, tamen ekzistas granda nombro da demandoj komunaj al ĉiuj internaciaj fakaj organizacioj.

La instruado de Esperanto en la lernejoj, vesperaj kursoj kaj en aliaj formoj estas ĉiam aktualaj, sed hodiaŭ eble pli aktualaj ol iam antaŭe, pro la pli bonaj ŝancoj en diversaj landoj kaj ĉar la Konsulta Komisiono pri Lernejoj klopodas harmoniigi la instruadon kaj la interlernejan kunlaboradon.

Jam delonge la Internacia Lingvo estas utiligata por turismaj celoj. Centoj da prospektoj kaj multaj gvidlibroj pri diversaj landoj, regionoj aŭ urboj jam pli frue aperis en Esperanto. Tamen, pro la Internacia Jaro de Turismo, UEA komencis realigadi kelkajn ideojn tuj post la kongreso en Hago. La plej menciiinda rezulto estis la fondo de Internacia Esperanto-Klubo Aŭtomobilista, iniciatita kaj lerte gvidata de sinjoro Maurice Jaumotte, Antaŭ nelonge komencis aperadi nova kvaronjara revuo „Esperanto-Turismo”, redaktata, same kiel la Aŭto Revuo, de sinjoro Maurice Jaumotte. Apartan aplaŭdon meritas la Esperanto-versio de ta luksega revuo „Ripozoj”, regule eldonata en Bulgario.

Aparte mi mencias Internacian Artan Teatron, kiu en tiu ĉi jaro festas 10-jaran datrevenon de sia naskiĝo. Mi gratulas al la gvidantoj kaj geaktoroj de I. A. T., pro atingoj akiritaj en la 10 jaroj de sia agado en malfacilaj cirkonstancoj — ni ja ĉiuj laboras en tiaj malfacilaj kondiĉoj.

EL NIAJ RONDETOJ

AGADPROGRAMO DE ESPERANTO-GRUPOJ EN LA ĜEMELIĜO INTER LA URBOJ ROMANS KAJ GOTTWALDOV

Prizorgadi ĉiun korespondadon en Esperanto, koncernantan la ĝemeliĝon, inter la organizaĵoj aŭ reprezentantoj de niaj urboj.

Informi regule la gazetaron de ambaŭ urboj pri ĉiuj eventoj de la ĝemeliĝo.

Traduki ĉiujn artikolojn kaj recenzojn en la gazetaro pri la ĝemeliĝo kaj interŝanĝi ilin por reciproka aperigo en la naciaj gazetoj.

Interŝanĝi Esperantajn publikajojn (event. ankaŭ alilingvajn), kiuj povus interesi la loĝantojn de niaj urboj.

Informadi ankaŭ la landajn Esperanto-Asociojn, por ke ili pere de siaj bultenoj povu sciigi la esperantistojn de niaj landoj.

Montri al la entreprenoj de niaj urboj, ke la esperantistoj povas esti utilaj al ili diversflanke: ekz. en la akirado de fakaj sciigoj. La librejo de la nacia entrepreno SVIT posedas vortaron de la ŝu-fako en 8 lingvoj: angla, franca, germana, hispana, itala, sveda, nederlanda kaj Esperanta. Se estos serĉataj iuj fakesprimoj, ni povas ilin kopii el la vortaro kaj transsendi. Ni povas traduki iajn ajn fakajn artikolojn k. s. pri kio estos intereso.

Traduki okaze de oficialaj vizitoj kaj paroladoj, diskutoj, interkonsiliĝoj de la reprezentantoj de niaj urboj aŭ entreprenoj.

Fari komunan propagandon pri la ĝemeliĝo kaj kunlaboro de niaj rondetoj helpe de gazeteltondaĵoj, fotoj, en montraj kestetoj kaj en la kluboj helpe de diapozitivoj, sonbendoj ktp.

Interŝanĝadi la adresojn de niaj rondetanoj, kiuj volas labori por tiu ĉi celo kaj korespondadi.

Ĉe okazaj vizitoj de kongresoj, esperantistaj renkontiĝoj en la najbaraj landoj, ligi personajn kontaktojn por interkonatiĝo kaj pridiskutado de ĉiuj problemoj de la ĝemeliĝo.

BRNO

Memore al D-ro L. L. Zamenhof kaj omaĝe al 80 jaroj de Esperanto la brna esperantistaro la 9-an de decembro 1967 solenis ambaŭ eventojn per koncerta vespero. Ĝi okazis en la halo de Konservatorio kaj la brilan programon preparis Prof. Vilibald Scheiber. Kantis kaj ludis la plej famaj artistoj de Janáček-opero en Brno, s-rino Helena Supová-Halířová kaj V. Halíř, Prof. Arnošt Jíra kaj s-rino Božena Kalábová-Němcová. Ĉiuj arioj kaj kantoj estis prezентitaj en Esperanto, kaj ĉiujn programerojn sekvis neĉesanta kaj entuziasma aplaŭdo. Festparoladon havis J. Vondroušek. Ĉeestis pli ol 140 personoj, inter ili ankaŭ sveda esperantistino el Stokholmo, kiu mallonge alparolis la partoprenantojn.

El la plua agado ni menciu la jenon. La klubo abonas 15 Esperanto-revuojn po 2-6 ekz. Zprávy-Informojn abonas jam 109 membroj de la klubo. Aŭtune al ĉiuj lernejoj de la urbo estis senditaj informletero pri la Internacia Lingvo kaj al ĉiuj redakcioj ampleksaj informoj pri Esperanto kaj la movado. Rezultis favoraj artikoloj en la gazetaro. Sed pro la altega kursopago (Kcs 170.—) kaj ankaŭ neeblo varbi por

la kurso per propraj afișoj, (nura mencio pri Esperanto, apud pluraj lingvo-kursoj sur la afișo de Distrikta Kultura Centro tute ne sufiĉas), aliĝis nur 8, inter ili fama artisto. Instruas J. Vondroušek.

Mělník. Okaze de la vizito de gesamideanoj el Drezdeno (Germana Demokratia Respubliko), Esperanto-rondeto de la 9-jara Baza Lernejo en Mělník (Bohemio) aranĝis la 19-an de novembro 1967 renkontiĝon en la ubra kastelo. La partoprenintoj vizitis la bildgalerion, komune tagmanĝis en la kastela vinejo kaj posttagmeze faris aŭtobusan ekskurson en la Kokořín-valon.

TÁBOR

La kunvenoj okazadas ĉiulunde vespere en Domo de Kulturo Střelnice. Vintre okazis du kursoj. Dum la klubaj kunvenoj la membroj perfektigas siajn lingvokonojn per tradukado el gazetoj, novaj libroj kaj per legado de la alvenintaj eksterlandaj leteroj. Ing. L. Krajíć partoprenis dialogon kun la redaktoro de la radio: ĝi estis elsendita la 17. de decembro 1967 en České Budějovice. La regiona organo de Kompartio en Č. B. „Jihočeská Pravda“ dufoje monate aperigadis 25-linian rubrikon kun informoj pri Esperanto en- kaj eksterlande. La rubriko aperis 10-foje, sed post la Nova jaro pro la reorganizo de enhavo de la distrikta gazetoj, ne plu. La klubo anoncis 15 membrojn al la centra kartoteko kaj klopodas varbi pluajn kiel abonantojn por Zprávy-Informoj.

INTERNACIONA SCIENCA ASOCIO ESPERANTISTA

Jozefo Kavka, landa delegito de ISAE por Ĉeĥoslovakio (adr.: Lužná 7, PRAHA 6 — Vokovice) dissendis en januaro la 11-an n-ron de sia informa cirkulero. Ĝi entenas la liston de 178 ISAE-interesatoj en ĈSSR fine de la jaro 1967, krome la peton de s-ano Kavka, al helpemaj samideanoj, pri kunlaboro. La neatendite kreskinta agendo kun la klopoj pri la oficialigo de Esperanto en Internacia Geologia Kongreso en Prago, ne povas esti plenumata nur de unuopulo, sed bezonas sisteman laboron de ĉeĥoslovakaj esperantistoj.

Mortis Ferenc Szilágyi (silaadji) hungaro vivanta en Svedio, eldonanto kaj cefredaktoro de Norda Prismo, mondkonata verkisto. Li apartenis al la t. n. Budapešta skolo poezia. Post forpaso de Julio Baghy jen la dua gravega perdo por la tutmonda Esperanta literaturo.

PARBUBICE 9-10. 12. 1997

II. stretnutie východočeských esperantistov v Kultúrnom dome ROH na Dukle nieslo pečat premyslenej starostlivosti s. Franca a jeho spolupracovníkov, ktorí sa osobne starali o každú podrobnosť, takže organizácia bola bez najmenšej chyby. Účastníkom odovzdali cenný propagačný materiál z mesta i Východočeského kraja, dve čísla „Kata Gazeto“ z Hradca Králové a medovníkové srdce s nápisom „Nur por vi“.

ČSEV na svojej plenárnej schôdzi okrem prejednania a schválenia plánu činnosti a rozpočtu na rok 1968, v dlhých a opatovných debatách prerokúval návrh stanov chystanej samostatnej esp. asociácie.

Na stretnutí, po privítaní predsedom Francom, ked' predtým odzneli referáty vedúcich jednotlivých krúžkov, inž. Sviták predniesol zprávu o činnosti ČSEV a o situácii v našom esp. hnutí. Zo sekcií podali zprávu MEM, mládežnícka, zdravotnícka, ba i zástupci z iných krajov. Tak sme počuli s. Hrušku z Jablonca, prof. Kiliána z Třebiča, Drah. Kočvaru z Ostravy a J. Vítka o Lančove. Na stretnutí a najmä pri debatách o návrhu stanov nám velmi chýbal náš „esperantský právnik“ dr. T. Pumpr., ktorého hned' po príchode pre zlomeninu krčku stehrovej kosti museli previezt do nemocnice. Usporiadatelia aspoň časť stretnutia zachytili na magnetofónový pás i s pozdravom pre drahého pacienta.

ESPERANTSÝ KLUB V JABLONCI
NAD NISOU

připravuje třídenní

**MÍROVĚ SETKANÍ ESPERANTISTŮ
ČSSR, NDR a PLR**

setkání v rámci Mezinárodní výstavy bižuterie v Jablonci nad Nisou
ve dnech 3.-5. srpna 1968

Předběžný program:

Vystoupení esperantského divadelního souboru z Polska,
seznamovací večer s mezinárodním programem a tancem,
přednáškový seminář našich předních esperantských pracovníků,
prohlídka výstavišť v Jablonci a Liberci
autobusové zájezdy do Jizerských hor,
propagační výstava o esperantu atd.

N e z a p o m e n t e ...

že v těchto dnech probíhá v Jablonci současně celá řada akcí (Mezinárodní výstava bižuterie, Výstavní trhy Liberec a Jablonec, Mezinárodní výstava sběratelů odznaků a Mírové setkání esperantistů).

... a že pro naše setkání máme k dispozici pouze 400 lůžek a již nyní si předběžně zajistěte písemně účast na setkání!

ESPERANTSÝ KLUB JABLONEC poštovní schránka 190

ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSÝHO VÝBORU — INFORMOJ DE ČEĤOSLOVAKA ESPERANTO-KOMITATO — Vydává — Eldonas: Osvětový ústav v Praze, Blanická 4, Praha 2. Rediguje — Redaktas: Dr. L. Izák — s redakčním výborem — kun la redakta komitato: J. Cíchová, ing. Ed. Felix, Zd. Hršel. O. Kníchal, M. Lukáš, Dr. T. Pumpr, Ing. Fr. Sviták, Ed. V. Tvarožek, J. Vondroušek. Tisk — Preso: Tlačiarne Slov. nár. povatania, Martin. RM/39 — 67/KS NVP V-16*81141.